

และจำเลยรับเงินค่าต้นสนทั้งหมดไปเป็นประโยชน์ของตนเองไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ต้นสน แต่เป็นความผิดฐานยักยอก (ฎ.๑๖๐๘๑-๑๖๐๘๓/๒๕๕๕)

### ผิดยักยอก ไม่ผิดลักทรัพย์ ฉ้อโกง

- จำเลยเป็นคนนำรถเกรตตอนของนาย ส.ที่ฝากไว้กับผู้เสียหายออกไปจากความครอบครองของผู้เสียหาย แต่การที่ผู้เสียหายเป็นคนแจ้งให้จำเลยเคลื่อนย้ายรถเกรตตอนออกไปจากปั๊มแก๊สของผู้เสียหาย เมื่อจำเลยโทรศัพท์ติดต่อผู้เสียหายขออนำรถเกรตตอนออกไป เป็นกรณีที่ผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้มีสิทธิครอบครองทรัพย์สินส่งมอบการครอบครองให้แก่จำเลยด้วยความสมัครใจ การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ แม้ขณะที่จำเลยเอารถเกรตตอนของนาย ส.ไปจะไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์เนื่องจากผู้เสียหายเป็นผู้ติดต่อขอให้จำเลยเคลื่อนย้ายรถเกรตตอนออกไปเพราะต้องการใช้พื้นที่และจำเลยได้รับรถเกรตตอนไปเพราะได้รับความยินยอมจากผู้เสียหายแล้วก็ตาม แต่จำเลยมีหน้าที่ต้องนำรถเกรตตอนไปคืนให้แก่ทายาทของนาย ส. การที่จำเลยไม่นำไปคืน กลับนำไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดก็ตาม ทั้งๆ ที่ไม่ใช่รถเกรตตอนของตน พฤติการณ์ดังกล่าวของจำเลยถือได้ว่าเมื่อจำเลยได้รับรถเกรตตอนไว้ในครอบครองแล้วจำเลยมีเจตนาทุจริตเบียดบังเอาทรัพย์สินดังกล่าวเป็นของตนหรือบุคคลที่สามโดยทุจริต การกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิดฐานฉ้อโกง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ แต่เป็นความผิดฐานยักยอก ตามมาตรา ๓๕๒ วรรคแรก (ฎ.๑๑๔๖๕/๒๕๕๔)

### ไม่ผิดยักยอก ผิดลักทรัพย์

- เหตุที่โจทก์ร่วมกล่าวหาว่าจำเลยมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดคดีนี้ สืบเนื่องมาจากนายมนูญเวทย์ ได้รับการร้องเรียนจากลูกค้าที่ซื้อรถยนต์ของโจทก์ร่วมและได้ชำระเงินค่ารถยนต์ครบถ้วนแล้ว แต่ยังไม่ได้รับสมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์ นายมนูญเวทย์จึงตรวจสอบจนทราบความจริงว่าจำเลยละเว้นไม่รายงานจำนวนรถยนต์ของโจทก์ร่วมที่ขายให้แก่ลูกค้าและไม่รายงานการนำรถยนต์ดังกล่าวออกไปจากโกดังที่สาขารามอินทราตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เป็นเหตุให้มีการทุจริตเอาเงินค่าขายรถยนต์ของโจทก์ร่วมไปโดยที่โจทก์ร่วมไม่ทราบ แสดงให้เห็นว่าการที่โจทก์ร่วมมอบหมายให้นายสำฤทธิ์มีหน้าที่รับเงินค่าขายรถยนต์ของโจทก์ร่วมและส่งมอบเงินนั้นให้แก่โจทก์ร่วม กับให้จำเลยมีหน้าที่รายงานจำนวนรถยนต์ของโจทก์ร่วมที่ขายให้แก่ลูกค้าและการนำรถยนต์นั้นออกไปจากโกดังที่สาขารามอินทราตามความเป็นจริง ก็เพื่อให้มีการตรวจสอบซึ่งกันและกันและป้องกันมิให้เกิดการทุจริตขึ้น ดังนั้นการปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยจึงเป็นขั้นตอนสำคัญอันหนึ่งที่จะป้องกันมิให้เกิดการทุจริตขึ้น หากจำเลยไม่ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย การทุจริตย่อมไม่อาจสำเร็จได้ คดีนี้ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยทำงานเป็นลูกจ้างของโจทก์ร่วมตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๓๖ ก่อนเกิดเหตุเป็นเวลาประมาณ ๓ ปี และได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าสำนักงานสาขารามอินทรา เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๓๘ จำเลยละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่รายงานจำนวนรถยนต์ของโจทก์ร่วมที่ขายให้แก่ลูกค้าและไม่รายงานการนำรถยนต์นั้นออกไปจากโกดังที่สาขารามอินทราตามที่ได้รับมอบหมายต่างกรรมต่างวาระกันเริ่มตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๓๙ ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๓๙ รวม ๑๙ ครั้ง เป็นจำนวนรถยนต์ที่จำเลยละเว้นไม่รายงานมากถึง ๒๒ คัน ทั้งยังมีรถยนต์ที่จำเลยเป็นผู้ขายเองอีก ๑ คัน รวมอยู่ด้วย พฤติการณ์ของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นเรื่องผิดปกติดังกล่าวให้โจทก์ร่วมทราบ แต่จำเลยก็มีได้กระทำแม้แต่รถยนต์คันที่จำเลยเป็นผู้ขายให้แก่ นายชูป เมื่อนายชูปมาทวงถามสมุดคู่มือจดทะเบียนรถยนต์จากจำเลย จำเลยก็กลับเพิกเฉยไม่ตรวจสอบและรายงานให้โจทก์ร่วมทราบถึงความผิดปกตินี้แต่อย่างใด ผิดวิสัยของจำเลยในฐานะหัวหน้า

สำนักงานสาขา พฤติการณ์ของจำเลยดังที่กล่าวย่อมน่าสนใจเป็นอย่างอื่นได้ นอกจากว่าจำเลยประสงค์จะร่วมปกปิดไม่ให้โจทก์ร่วมทราบ มากกว่าที่จะฟังว่าเป็นเพราะจำเลยกระทำการโดยสุจริตตามคำสั่งของนายสำฤทธิ์ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา และเพราะเคยปฏิบัติต่อกันในลักษณะนี้มาก่อนดังที่จำเลยยกขึ้นฎีกา การที่จำเลยปกปิดข้อเท็จจริง ละเว้นไม่รายงานจำนวนรถยนต์ของโจทก์ร่วมที่ขายให้แก่ลูกค้าและไม่รายงานการนำรถยนต์นั้นออกไปจากโกดังที่สาขารามอินทราตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จนทำให้การกระทำความผิดคดีนี้สำเร็จโดยไม่ให้โจทก์ร่วมทราบ จึงถือได้ว่าจำเลยเป็นตัวละคร แม้อาจมาภายหลังจะรายงานจำนวนรถยนต์ดังกล่าวต่อโจทก์ร่วมตามความเป็นจริง ก็เป็นการรายงานหลังจากที่นายมนูญเวทย์ตรวจพบถึงการละเว้นไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายของจำเลยแล้ว ไม่อาจทำให้การกระทำของจำเลยกลับกลายเป็นไม่เป็นการผิดคดีนี้ ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น อย่างไรก็ตามการที่นายสำฤทธิ์และจำเลยรับมอบเงินค่าขายรถยนต์ของโจทก์ร่วมจากลูกค้าก็เป็นเพียงการรับเงินนั้นไว้ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น เงินดังกล่าวจึงเป็นเงินของโจทก์ร่วมและยังอยู่ในความครอบครองของโจทก์ร่วม เมื่อจำเลยร่วมเอาเงินค่าขายรถยนต์ของโจทก์ร่วมซึ่งเป็นนายจ้างไปโดยทุจริต การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์ของนายจ้างตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๕ (๑๑) วรรคแรก มิใช่เป็นความผิดฐานร่วมกันยักยอกตามที่โจทก์ฟ้อง (ฎ.๑๐๗๘๗/๒๕๕๔)

- เงินที่หมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองนำฝากไว้ที่ธนาคารย่อมเป็นกรรมสิทธิ์ของธนาคารผู้รับฝาก ธนาคารมีหน้าที่ต้องคืนเงินดังกล่าวให้แก่เจ้าของบัญชีตามเงื่อนไขที่ตกลงกันให้ครบถ้วน จำเลยทั้งสามไม่ได้รับมอบการครอบครองและไม่มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลเงินดังกล่าว ดังนั้น เมื่อจำเลยทั้งสามร่วมกันทำเอกสารเท็จนำไปขอเปลี่ยนแปลงผู้มีอำนาจลงนามและเงื่อนไขในการส่งจ่ายเพื่อเบิกถอนเงินจากบัญชีเงินฝากของหมู่บ้านแล้วถอนเงินออกจากบัญชีดังกล่าวโดยไม่มีอำนาจ จึงเป็นการเอาเงินจากบัญชีเงินฝากของหมู่บ้านซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของธนาคารไปโดยทุจริต การกระทำของจำเลยทั้งสามจึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ของธนาคาร หากใช้เป็นความผิดฐานยักยอกไม่ เพราะการครอบครองเงินมีได้อยู่กับจำเลยทั้งสาม ในขณะที่จำเลยทั้งสามกระทำความผิด (ฎ.๖๘๐/๒๕๕๔)

#### มิใช่ทรัพย์ของผู้เสียหาย

- ผู้เสียหายไม่ได้มอบหมายให้จำเลยเบิกเงิน ๔๙๐,๐๐๐ บาท จากบัญชีของผู้เสียหายที่เปิดไว้ที่ธนาคาร แต่เป็นเจตนาของจำเลยที่ต้องการได้เงินโดยมิชอบและหาวิธีการโดยการปลอมใบถอนเงินนำไปหลอกลวงเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินจำนวนดังกล่าว ดังนั้น เงินที่จำเลยได้มาตามฟ้อง แม้จะเป็นเงินที่เจ้าหน้าที่ธนาคารทำพิธีการทางบัญชีของธนาคารหักจากบัญชีของผู้เสียหายก็ตาม แต่เป็นเพราะจำเลยนำเอกสารปลอมไปหลอกลวงจนกระทั่งเจ้าหน้าที่ของธนาคารหลงเชื่อ เงินที่จำเลยได้ไปจึงเป็นเงินของธนาคาร มิใช่เงินของผู้เสียหาย ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๗๒ จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานยักยอกเงินผู้เสียหาย แต่เป็นความผิดฐานฉ้อโกงธนาคาร โจทก์ฟ้องว่าจำเลยยักยอกเงินของผู้เสียหาย เมื่อข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในทางพิจารณาฟังไม่ได้ว่าจำเลยยักยอกเงินผู้เสียหาย แต่ฟังได้ว่าจำเลยฉ้อโกงธนาคาร จึงเป็นความผิดต่อผู้เสียหายต่างคนจากที่โจทก์บรรยายในฟ้อง ถือเป็นข้อเท็จจริงแตกต่างจากที่กล่าวในฟ้องในข้อที่เป็นสาระสำคัญ ไม่อาจลงโทษจำเลยฐานฉ้อโกงได้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคสอง และไม่อาจสั่งให้จำเลยคืนเงินแก่ผู้เสียหายได้เช่นกัน (ฎ.๙๖๖๓/๒๕๕๔)

**ยกยอกทรัพย์ที่ได้ตกมาอยู่ในความครอบครองของผู้กระทำความผิด เพราะผู้อื่นส่งมอบให้ โดยสำคัญผิดไปด้วยประการใด (มาตรา ๓๕๒ วรรคสอง)**

- โจทก์บรรยายฟ้องการกระทำความผิดของจำเลยว่า จำเลยทั้งสองร่วมกันกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน กล่าวคือ จำเลยทั้งสองร่วมกันลักเงินของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) โจทก์ร่วมโดยใช้บัตรเอทีเอ็มเบิกถอนเงินของโจทก์ร่วมไปจากเครื่องเบิกถอนเงินอัตโนมัติ รวม ๕๔ ครั้ง คิดเป็นเงิน ๙๐๘,๙๐๐ บาท เห็นว่า เมื่อโจทก์ไม่บรรยายฟ้องให้ชัดแจ้งว่า บัตรเอทีเอ็มที่จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้เบิกถอนเงินไปนั้น เป็นของบุคคลอื่น ก็ต้องฟังว่าเป็นบัตรเอทีเอ็มของจำเลยคนใดคนหนึ่งหรือเป็นของจำเลยทั้งสองเอง และยังต้องรับฟังต่อไปอีกว่า สาเหตุที่จำเลยทั้งสองสามารถใช้บัตรเอทีเอ็มดังกล่าวเบิกถอนเงินออกไปได้นั้น เป็นเพราะมีเงินตามจำนวนที่จำเลยทั้งสองร่วมเบิกถอนโอนเข้าบัญชีของจำเลยทั้งสองโดยการผิดพลาดเพราะมิฉะนั้นแล้วจำเลยทั้งสองย่อมไม่สามารถใช้บัตรเอทีเอ็มของจำเลยเบิกถอนออกไปได้ ข้อเท็จจริงตามที่ฟ้องตามที่โจทก์ได้บรรยายมาดังกล่าวนี้ย่อมถือได้ว่าเงินจำนวนที่จำเลยทั้งสองร่วมเบิกถอนไปนั้น ได้ตกมาอยู่ในความครอบครองของจำเลยทั้งสองเพราะโจทก์ร่วมส่งมอบให้โดยสำคัญผิด การที่จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้บัตรเอทีเอ็มเบิกถอนไปนั้น จึงเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ วรรคสอง หาใช่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ตามที่โจทก์ฟ้องไม่ (ฎ.๘๕๕๒/๒๕๕๒)

- พนักงานของธนาคารโจทก์ร่วมรับฝากเงินจากบริษัท ท. จำนวน ๒๑๓,๒๗๐ บาท เพื่อโอนเข้าบัญชีออมทรัพย์ของบริษัท ท. แต่พนักงานของโจทก์ร่วมป้อนข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ผิดพลาดไปเป็นเลขที่บัญชีออมทรัพย์ของจำเลยที่ธนาคารโจทก์ร่วม สำนักงานใหญ่ ต่อมาเมื่อจำเลยนำเงินฝากเข้าบัญชีในวันดังกล่าวจึงทราบว่ามีเงินมาเข้าบัญชีของจำเลยโดยการผิดพลาด จากนั้นจำเลยได้ถอนเงินจำนวนดังกล่าวในบัญชีของจำเลยไปจากธนาคารของโจทก์ร่วมสำนักงานใหญ่ โดยการปิดบัญชี การที่จำเลยได้ถอนเงินที่เข้าบัญชีผิดพลาดนั้นออกไปตั้งแต่ในขณะที่โจทก์ร่วมก็ยังไม่ทราบว่าเงินจำนวนนั้นไม่ใช่เป็นเงินของจำเลยก็ตาม แม้จำเลยจะเป็นฝ่ายทราบแต่เพียงฝ่ายเดียวโดยโจทก์ร่วมยังไม่ทราบว่าเงินจำนวน ๒๑๓,๒๗๐ บาท นั้นเข้าบัญชีของจำเลยผิดพลาดก็ตาม แต่เมื่อจำเลยมีเจตนาทุจริตถอนเงินดังกล่าวไป และโจทก์ร่วมได้มอบเงินให้แก่จำเลยไปแล้วเช่นนี้ กรณีถือได้ว่าเงินจำนวน ๒๑๓,๒๗๐ บาทนั้น ได้ตกมาอยู่ในความครอบครองของจำเลยเพราะโจทก์ร่วมได้ส่งมอบให้โดยสำคัญผิด การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ วรรคสอง (ฎ.๔๔๔๒/๒๕๔๐)

- จำเลยเขียนเช็คสั่งจ่ายเงินโดยเขียนตัวอักษรว่าหนึ่งหมื่นบาท แต่เขียนตัวเลขเป็น ๑๐๐,๐๐๐ บาท แล้วนำมาขอเบิกเงินจากธนาคาร พนักงานธนาคารสำคัญผิดในตัวเลข จ่ายเงินให้จำเลยไป ๑๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อพบว่าจ่ายเงินเกินไปได้ตามไปขอคืน จำเลยไม่ยอมคืนให้ เมื่อพนักงานธนาคารจ่ายเงินให้แก่จำเลยไป ก็โดยสำคัญผิดว่าจำเลยสั่งจ่ายเงินตามเช็ค ๑๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งความจริงจำเลยสั่งจ่ายเช็คเป็นเงินเพียง ๑๐,๐๐๐ บาท ถือได้ว่าเป็นการส่งมอบให้โดยสำคัญผิดไป แม้ว่าจะด้วยประการใดก็ตาม เมื่อเงินดังกล่าวตกมาอยู่ในความครอบครองของจำเลยแล้ว จำเลยเบียดบังเอาเป็นของตน จำเลยจึงมีความผิดตาม ป.อ. ม. ๓๕๒ (ฎ.๒๕๔๔/๒๕๒๙)

**๑๕.๒ ยกยอกทรัพย์หายซึ่งผู้กระทำความผิดเก็บได้ (มาตรา ๓๕๒ วรรคสอง)**

ทรัพย์สูญหาย คือ ทรัพย์ที่หลุดไปพ้นจากความยึดถือของเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยไม่ตั้งใจ ไม่ใช่เรื่องสละการครอบครอง ถ้าเก็บเอาไปโดยรู้หรือควรรู้ว่าทรัพย์นั้นเจ้าของกำลังติดตาม หรือจะติดตามเพื่อเอาคืน ก็เป็นลักทรัพย์ ถ้าไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ก็เป็นความผิดฐานยกยอกทรัพย์สูญหาย

(ฎ.๑๓๖๓/๒๕๐๓ ประชุมใหญ่) และตามมาตรา ๓๕๒ วรรคสองเป็นความผิดเฉพาะตัวผู้เก็บทรัพย์หายได้ (ฎ.๗๗๕/๒๕๐๖ประชุมใหญ่)

- ทรัพย์สูญหายเป็นเรื่องที่ทรัพย์หลุดพ้นไปจากความยึดถือของเจ้าของ หรือผู้ครอบครองโดยมิได้ตั้งใจ ไม่ใช่เรื่องสละการครอบครอง ถ้าเก็บเอาไปโดยรู้หรือควรรู้ว่าทรัพย์นั้นเจ้าของกำลังติดตาม หรือจะติดตามเพื่อเอาคืน ก็เป็นลักทรัพย์ ถ้าไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ก็เป็นความผิดฐานยกยอกทรัพย์สูญหาย จำเลยรู้หรือควรรู้ว่ารถทหารพลิกคว่ำจมน้ำอยู่ แล้วถือโอกาสตอนปลดผู้คนไปมเอาปืนที่อยู่ในระหว่างเจ้าของกำลังติดตามเพื่อเอาคืน จึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ (ฎ.๑๓๖๓/๒๕๐๓)

- เจ้าทรัพย์เอาเงินเหน็บไว้ชายผ้าแล้วเดินไปธุระ จำเลยเดินมาตามถนนพบธนบัตรตกอยู่ก็เก็บเอาเสีย เจ้าทรัพย์พอรู้สึกว่ามีเงินที่เหน็บไว้หายไปก็รีบไปดูตามทาง เพราะไม่รู้ว่าตกที่ไหน ไปสอบถามจำเลยว่าเห็นเงินตกตามทางบ้างไหม จำเลยปฏิเสธ ดังนี้ เห็นว่าตอนจำเลยเก็บเงินไปนั้น ก็ไม่รู้ว่าเงินของใคร และก็รู้ว่าเจ้าของกำลังติดตามอยู่ ฉะนั้น เมื่อจำเลยเก็บเงินตกกลางทางได้ และเอาเป็นประโยชน์ของตนเสียโดยเจตนาทุจริต เป็นความผิดฐานยกยอกทรัพย์สูญหายซึ่งจำเลยเก็บได้ (ฎ.๑๖๒๘/๒๕๐๙)

- กระบือหายจากที่เลี้ยงไปอยู่กลางทุ่งใกล้กระท่อมนาผู้อื่นซึ่งห่างไปประมาณ ๑ กิโลเมตร และพวกเจ้าทรัพย์กำลังติดตามอยู่ ดังนี้ไม่ถือว่าเป็นทรัพย์สูญหาย เพราะความยึดถือของเจ้าทรัพย์ยังไม่ขาดตอนไป ซึ่งจำเลยควรจะรู้ว่าหากจำเลยไม่พาเอาไปเสีย เจ้าของก็ยังติดตามเอาคืนได้ง่าย เมื่อจำเลยเอากระบือนั้นไป จำเลยย่อมมีความผิดฐานลักทรัพย์ หาใช่ยกยอกเก็บของตกไม่ (ฎ.๔๖๘/๒๕๑๐)

- ผู้เสียหายทำปากกาทดกบริเวณร้านกาแฟ แม้ออกไปจากบริเวณประมาณ ๑ เส้น ไม่เกิน ๕ นาที ก็รีบกลับมาค้นหา ได้รับความว่า ชายคนหนึ่งเก็บได้ ถามหาเจ้าของ จำเลยอ้างว่าเป็นเจ้าของ ถือว่าทรัพย์ยังอยู่ในความยึดถือของผู้เสียหาย ไม่ใช่ทรัพย์ตกหาย จำเลยเอาจากผู้อื่นไว้ ผิดฐานลักทรัพย์ (ฎ.๒๐๗/๒๕๑๒)

- ศ. ทำกระเป๋าบรรจุธนบัตร ๑,๘๐๐ บาท เช็คและของเบ็ดเตล็ดติดกระหว่างทาง ๓ เส้น ศ. กลับมาหาทันที แต่จำเลยเก็บไปก่อนโดยควรรู้ว่าอยู่ระหว่างเจ้าของติดตามหา เป็นการเอาไปจากการครอบครองของเจ้าทรัพย์ จำเลยคืนแต่กระเป๋าปฏิเสธว่าไม่มีเงิน เป็นลักทรัพย์ (ฎ.๒๓๕๔/๒๕๑๘)

- ปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่าลูกกุญแจของกลางเป็นทรัพย์สูญหายซึ่งจำเลยเก็บได้แล้วเบียดบังไว้โดยเจตนาทุจริตอันเป็นความผิดฐานยกยอกทรัพย์สูญหายหรือไม่นั้น นอกจากได้ความตามที่นาย ส.เบิกความว่าหลังจากพยานทราบว่าลูกกุญแจของกลางสูญหาย พยานพยายามค้นหาและปิดประกาศ และจำเลยอ้างตนเองเป็นพยานเบิกความรับว่า จำเลยเก็บลูกกุญแจของกลางได้ที่สนามหญ้าหน้าห้องอาหารของโรงแรมเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๘ หลังจากลูกกุญแจสูญหายไปนานถึง ๑๑ เดือนเศษ โดยสภาพและขนาดของลูกกุญแจของกลางที่มีขนาดเล็ก จึงถือได้ว่าลูกกุญแจของกลางเป็นทรัพย์สูญหาย การที่นาย ก.ตรวจค้นพบลูกกุญแจของกลางที่ตัวจำเลยเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๘ หลังจากวันที่จำเลยอ้างว่าเก็บลูกกุญแจของกลางได้สองวันทั้งที่จำเลยทราบดีว่ามีการพยายามติดตามหาเนื่องจากเป็นอุปกรณ์สำคัญสำหรับการรักษาความปลอดภัยในโรงแรม จึงฟังได้ว่าจำเลยเบียดบังลูกกุญแจของกลางซึ่งเป็นทรัพย์สูญหายดังกล่าวไว้โดยทุจริต แม้โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานลักทรัพย์หรือรับของโจร แต่ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าการกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานยกยอกทรัพย์สูญหายตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๕๒ วรรคสอง จึงเป็นข้อแตกต่างในรายละเอียดมิใช่ต่างกันในเรื่องสาระสำคัญ และไม่ถือว่าเป็นเกินคำขอหรือเป็นเรื่องที่โจทก์ไม่ประสงค์ให้ลงโทษ เมื่อจำเลยมิได้หลงต่อสู้นื่องจากนำสืบรับข้อเท็จจริงในส่วนนี้ ศาลฎีกาจึงลงโทษจำเลยฐานยกยอกได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๙๒ วรรคสาม ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๒๕ พินิจพิจารณาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ วรรคสอง (ฎ.๘๖๓๔/๒๕๕๕)

### ๑๕.๓ การกระทำความผิดเดียว ผิดกฎหมายหลายบท

- แม้การปลอมใบถอนเงินฝากออมทรัพย์ และใช้เอกสารดังกล่าวถอนเงินไปจากโจทก์ร่วม แล้วยกยอกเงินนั้นเป็นของตนจะเป็นการกระทำที่มีลักษณะแตกต่างกัน ต่างเป็นความผิดสำเร็จในตัวก็ตาม แต่การที่จำเลยปลอมและใช้เอกสารปลอมดังกล่าวก็เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินของโจทก์ร่วมที่จำเลยมุ่งประสงค์ จะยกยอกเป็นของตนเป็นสำคัญ การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท (ฎ.๑๕๗๙๑/๒๕๕๓)

- แม้ในฟ้องข้อ (ก) โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยทั้งสี่ร่วมกันเบียดบังเอาเงินของผู้เสียหายไป ต่างวัน ต่างเวลา กัน รวม ๒๖๒ ครั้ง และฟ้องข้อ (ข) โจทก์บรรยายรวมกันมาว่า จำเลยทั้งสี่ร่วมกันกระทำผิดต่อกฎหมายหลายกรรมต่างกัน และบรรยายฟ้องต่อไปว่า จำเลยทั้งสี่ร่วมกันทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไป เสียหรือทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ซึ่งเอกสารบันทึกการขายสินค้าประจำวัน (กระดาษเจอร์นอล) ของผู้เสียหาย จำนวน ๒๖๒ แผ่น ต่างวันต่างเวลา กัน จำนวน ๒๖๒ ครั้ง ก็ตาม แต่โจทก์บรรยายฟ้องเกี่ยวกับ วันเวลากระทำความผิดของจำเลยทั้งสี่ในข้อ (ก) และข้อ (ข) ว่า เมื่อระหว่างวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๗ เวลากลางวัน ถึงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๘ เวลากลางคืนหลังเที่ยง โดยมีได้ระบุว่าจำเลยทั้งสี่ร่วมกัน ยกยอกและเอาไปเสียซึ่งเอกสารในแต่ละครั้ง วันเวลาใดให้ชัดเจน ส่วนวันเวลาที่โจทก์อ้างตามเอกสารท้าย ฟ้องซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคำฟ้องนั้น เป็นเพียงวันเวลาที่แสดงว่าโจทก์ร่วมตรวจพบการทุจริตของพนักงานเก็บ เงินในบริษัทโจทก์ร่วมเมื่อใด จะถือเอาวันเวลาตามเอกสารดังกล่าวมาประกอบกันเพื่อให้เข้าใจเอาเองว่ามี การกระทำความผิดข้อหาาร่วมกันยกยอกในแต่ละครั้งเกิดขึ้นตามวันเวลาดังกล่าวหาได้ไม่ จึงเป็นการกระทำความผิดกรรมเดียว (ฎ.๑๒๗๙๕/๒๕๕๓)

- จำเลยเป็นลูกจ้างของผู้เสียหายได้ยกยอกเงินที่ลูกค้านำมาชำระให้ผู้เสียหายแล้วจำเลยใช้เอกสาร สำเนาใบกำกับภาษี/ใบเสร็จรับเงินที่จำเลยปลอมขึ้นไปอ้างแสดงต่อผู้เสียหาย ก็เพื่อให้ผู้เสียหายเข้าใจว่าจำเลย นำเงินที่ลูกค้าชำระให้ผู้เสียหายส่งมอบให้แผนกการเงินของผู้เสียหายแล้ว แม้การใช้เอกสารสำเนาใบกำกับ ภาษี/ใบเสร็จรับเงินปลอมจะต่างวาระกับความผิดฐานยกยอก แต่ก็เห็นเจตนาของจำเลยที่จะใช้เอกสาร สำเนาใบกำกับภาษี/ใบเสร็จรับเงินปลอมเป็นหลักฐานเพื่อยกยอกเงินของผู้เสียหายนั่นเอง ความผิดฐานใช้ เอกสารปลอมและความผิดฐานยกยอกจึงเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงเป็นกรรมเดียว การกระทำของจำเลยในความผิด ฐานใช้เอกสารปลอมและฐานยกยอก จึงเป็นกรรมเดียวกัน (ฎ.๒๕๐๓/๒๕๔๘)

### ๑๕.๔ ความผิดหลายกรรม

- แม้จำเลยที่ ๑ จะไม่มีหน้าที่โดยตรงในการรับชำระเงินค่าไฟฟ้า แต่ในทางปฏิบัติจะมีคำสั่งด้วยวาจา จากผู้บังคับบัญชาให้พนักงานในแผนกหมุนเวียนช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ ถ้าไม่ปฏิบัติตามจะมีความผิด ฐานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ย่อมถือว่าจำเลยที่ ๑ มีหน้าที่รับใบเสร็จรับเงินและเงินสดจากผู้ ใช้ ไฟฟ้าด้วย เมื่อจำเลยที่ ๑ รับเงินค่าใช้ไฟฟ้าจากผู้ใช้ไฟฟ้าแล้วเบียดบังเป็นของตน จึงมีความผิดฐานเป็น พนักงานองค์การหรือหน่วยงานของรัฐเบียดบังทรัพย์สินที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่จัดการเป็นของตนโดยทุจริต และเป็นการกระทำที่มีเจตนาเบียดบังตามวาระที่ผู้ใช้ไฟฟ้าแต่ละรายชำระ จึงเป็นการกระทำความผิดต่าง กรรมต่างวาระกัน (ฎ.๕๖๗๒/๒๕๕๕)

### การบรรยายฟ้อง

- โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยเบียดบังเงินค่าประกันสังคมจากลูกจ้างชั่วคราวเพื่อนำส่งประกันสังคม ๑,๕๕๘ บาท เงินภาษีหัก ณ ที่จ่ายเพื่อนำส่งสรรพากร ๖,๗๓๓.๓๓ บาท เงินภาษีบำรุงท้องที่ที่ต้องนำฝาก ๗,๘๗๑ บาท เงินสดที่ต้องมีไว้ให้ตรวจนับ ๑๓,๓๒๑.๓๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒๙,๔๘๓.๖๓ บาท ซึ่งอยู่ในความครอบครองดูแลรักษาตามอำนาจหน้าที่ของจำเลยก่อนนำส่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปเป็นของจำเลยหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต ฟ้องโจทก์ได้กล่าวข้อเท็จจริงถึงประเภทเงินกับจำนวนเงินที่จำเลยได้รับไว้และยกยกออกไปพอที่จำเลยจะเข้าใจข้อหาได้ดีแล้ว **ไม่จำเป็นต้องกล่าวถึงรายละเอียดว่าจำเลยเบียดบังเงินค่าประกันสังคม ลูกจ้างชั่วคราวคนใดเมื่อใด เงินภาษีบำรุงท้องที่เป็นเงินที่จำเลยได้รับมาจากบุคคลใด เมื่อใด และเงินสดที่ต้องมีไว้ให้ตรวจนับเป็นของผู้เสียหายหรือไม่ อย่างไร** เพราะโจทก์สามารถนำสืบได้ในชั้นพิจารณา ฟ้องโจทก์จึงเป็นฟ้องที่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๘(๕) (ฎ.๑๓๘๙/๒๕๕๕)

- โจทก์บรรยายฟ้องว่า เมื่อระหว่างวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๙ เวลากลางวันถึงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เวลากลางคืน จำเลยเป็นผู้ครอบครองรถยนต์คันหมายเลขทะเบียน กข ๓๒๒๘ พัทลุง ของผู้เสียหาย จำเลยเบียดบังเอารถยนต์คันดังกล่าวเป็นของตนหรือบุคคลอื่นโดยทุจริต ดังนี้ ฟ้องโจทก์ได้บรรยายถึงการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิด ข้อเท็จจริงและรายละเอียดเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ซึ่งเกิดการกระทำนั้นๆ อีกทั้งบุคคลและสิ่งของที่เกี่ยวข้องด้วยพอสมควรเท่าที่จะให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดีและครบองค์ประกอบความผิดฐานยกยก **โจทก์ไม่จำเป็นต้องบรรยายว่าจำเลยกระทำการเบียดบังยกยกรถยนต์ไปอย่างไร** เรื่องดังกล่าวเป็นเพียงรายละเอียดที่โจทก์สามารถนำสืบได้ในชั้นพิจารณาฟ้องโจทก์จึงไม่เคลือบคลุม (ฎ.๑๑๒๙๔/๒๕๕๓)

### ข้อเท็จจริงตามทางพิจารณาได้ความต่างจากฟ้อง

- จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๕ ได้ร่วมกันเอาพระพุทธรูป ๒ องค์ไปจากพระวิหารแล้วเอาพระพุทธรูปเลียนแบบซึ่งจำเลยที่ ๒ เป็นผู้สร้างแทนไว้ ปัญหาว่าการกระทำของจำเลยทั้งห้าคนจะเป็นผิดกฎหมายฐานใด และจะลงโทษจำเลยตามฟ้องโจทก์ได้หรือไม่ โจทก์บรรยายฟ้องว่าพระพุทธรูป ๒ องค์นั้นอยู่ในความดูแลรักษาของนายอาคม พรหมปัญญา ไวยาวัจกรของวัดป่าพร้าว ในเรื่องผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาศาสนสมบัติของวัดนั้น พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๗(๑) บัญญัติว่า **เจ้าอาวาสมีหน้าที่บำรุงรักษาวัด จัดกิจการและศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดี** ดังนั้น พระพุทธรูป ๒ องค์ซึ่งเป็นศาสนสมบัติของวัดป่าพร้าวจึงอยู่ในความดูแลรักษาของจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสวัดป่าพร้าว **ไวยาวัจกรซึ่งเป็นผู้ที่เจ้าอาวาสแต่งตั้งขึ้นมานั้นมีหน้าที่เพียงทำธุรกิจแทนวัดเท่านั้น** ดังนั้น หากนายอาคม เป็นผู้ดูแลรักษาพระพุทธรูป ๒ องค์ดังที่โจทก์บรรยายในฟ้อง ก็เป็นการดูแลรักษาแทนจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๑ ยังมีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลรักษาอยู่เมื่อจำเลยที่ ๑ เป็นผู้ดูแลรักษาพระพุทธรูปดังกล่าว จำเลยที่ ๑ เบียดบังเอาพระพุทธรูปเป็นของตนหรือของจำเลยที่ ๒ โดยทุจริต จึงเป็นความผิดฐานยกยกจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ ช่วยเหลือจำเลยที่ ๑ ในการเบียดบังเอาพระพุทธรูปไป จึงมีความผิดเกี่ยวกับการยกยกด้วย **โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยร่วมกันลักทรัพย์หรือรับของโจร เมื่อข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในทางพิจารณาว่าจำเลยที่ ๑ กระทำความผิดฐานยกยก จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ กระทำความผิดเกี่ยวกับการยกยกด้วย ข้อเท็จจริงในทางพิจารณาจึงแตกต่างกับข้อเท็จจริงที่กล่าวในฟ้อง ศาลต้องยกฟ้อง พิพากษากลับ ให้ยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยทั้งห้าคน (ฎ.๑๖๐๘/๒๕๑๙)** (ความผิดฐานลักทรัพย์และยกยก โดยทั่วไปไม่ถือว่าข้อเท็จจริงในทางพิจารณาต่างจากฟ้องในข้อสาระสำคัญอันจะเป็นเหตุให้ศาลยกฟ้อง แต่เหตุที่ศาลฎีกายกฟ้องในคดีนี้น่าจะเนื่องจากความผิดฐานยกยก เจ้าอาวาส (จำเลยที่ ๑) ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนวัด มิได้ร้องทุกข์คดีนี้)

### ๑๕.๕ ความผิดฐานยกยอกตามมาตรา ๓๕๓

มาตรา ๓๕๓ ผู้ใดได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของผู้อื่น หรือทรัพย์สินซึ่งผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย กระทำผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใดๆ โดยทุจริต จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของผู้นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สิน หมายถึง ได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินไปในทางใดๆ ตามที่ได้รับมอบหมายได้ ไม่ใช่เพียงมีแต่หน้าที่เก็บเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น ต้องมีอำนาจจัดการเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวด้วย และได้กระทำผิดหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายโดยทุจริต จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน ถ้าหากไม่เกิดความเสียหาย แม้จะกระทำผิดหน้าที่ก็ไม่มีความผิดตามมาตรานี้

- การที่จำเลยได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของโจทก์ร่วมในตำแหน่งผู้จัดการสาขาปราณบุรี แล้วกระทำผิดหน้าที่ของตนโดยทุจริต ผิดระเบียบเกี่ยวกับการอนุมัติเบิกจ่ายเงินในบัญชีกระแสรายวันของนาง น. จนยอดเงินที่นาง น. เป็นหนี้โจทก์ร่วมตามบัญชีดังกล่าวสูงกว่าหลักประกันถึง ๖๕๙,๗๓๐.๒๔ บาท ย่อมเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของโจทก์ร่วม ตามความหมายของประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๕๓ แล้ว (ฎ.๔๓๙๗/๒๕๓๐)

- จำเลยเป็นผู้จัดการธนาคาร ก. สาขาสุขุมวิท ได้ปล่อยสินเชื่อให้ลูกค้าหลายคน โดยไม่มีหลักทรัพย์เป็นประกัน อันเป็นการเกินอำนาจที่ธนาคาร ก. โจทก์ร่วมได้ให้ไว้ ฝ่ายตรวจสอบฯ ของโจทก์ร่วมทราบ และได้แจ้งให้จำเลยจัดการแก้ไข จำเลยได้ออมนั้นของลูกค้าดังกล่าวไปเป็นหนี้ของบริษัท บ. รายเดียวเมื่อปรากฏว่าโจทก์ร่วมมีทางจะได้รับชำระหนี้จากบริษัท บ. และจากหลักทรัพย์ต่างๆ ที่บริษัท บ. เสนอเป็นประกันหนี้โดยสิ้นเชิง และการที่จำเลยปล่อยสินเชื่อดังกล่าว จำเลยไม่ได้รับประโยชน์แต่อย่างใด ดังนี้ การกระทำของจำเลยหาเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของโจทก์ร่วมแต่อย่างใดไม่ และฟังไม่ได้ว่าจำเลยมีเจตนาทุจริต การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดตาม ป.อ. ม.๓๕๓ (ฎ.๑๘๕๘/๒๕๒๘)

- จำเลยเป็นสมุห์บัญชีของกลุ่มเกษตรกรกับพวกซึ่งเป็นพนักงานบัญชีร่วมกันปลอมเอกสารและยกยอกเงินของกลุ่มเกษตรกร จำเลยเป็นเพียงลูกจ้างของกลุ่มเกษตรกรทำนาตาคลี มิใช่เป็นผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้จัดการทรัพย์สินของผู้อื่น หรือมิใช่เป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน อันจะมีความหมายตามมาตรา ๓๕๓, ๓๕๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา จึงไม่เป็นความผิดประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๓, ๓๕๔ (ฎ.๑๖๗๔/๒๕๒๒)

- จำเลยทำงานอยู่กับโจทก์ร่วม โดยโจทก์ร่วมให้จำเลยเป็นผู้ติดต่อและเก็บเงินจากลูกค้า จำเลยรับเช็คของลูกค้าโจทก์ร่วมมาในฐานะเป็นผู้รับชำระหนี้แทนโจทก์ร่วม มิใช่ในหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากฝ่ายลูกค้า จำเลยจึงเป็นผู้ครอบครองเช็คของโจทก์ร่วมในฐานะตัวแทน มีหน้าที่ต้องนำเช็คหรือเงินตามเช็คนั้นส่งให้แก่โจทก์ร่วม เมื่อจำเลยนำเช็คไปเบิกเงินจากธนาคารและเบียดบังเอาไว้โดยทุจริตโจทก์ร่วมย่อมเป็นผู้เสียหายมีอำนาจร้องทุกข์และฟ้องจำเลยได้และการกระทำของจำเลยดังกล่าวย่อมเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ กรณีไม่ต้องด้วยมาตรา ๓๕๓ เพราะจำเลยมิได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของโจทก์ร่วม (ฎ.๑๕๕๒/๒๕๑๗)

- จำเลยได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการสมาคมชาวจีนไหหลำแห่งภาคใต้มีหน้าที่เขียนแจ้งคำบอกกล่าวสมาชิก เขียนใบเสร็จรับเงิน ลงนามรับเงินในใบรับเงินเก็บเงิน รับเงินและออกใบรับเงินต่าง ๆ จำเลยได้รับเงินค่าสมัครเป็นสมาชิกเงินบำรุงและค่าธรรมเนียมสงเคราะห์ฌาปนกิจไว้หลายคราวแล้ว จำเลยยกยอกเงินนั้นบางส่วนเช่นนี้เป็นความผิดฐานยกยอกทรัพย์หลายกรรม แต่ละกรรมเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ บทเดียว ไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๓๕๓ เพราะแม้จำเลยจะเป็นผู้เก็บรักษาเงิน แต่จำเลยก็ไม่มีอำนาจจัดการกับเงินนั้น (ฎ.๒๓๔๓/๒๕๑๔)

- จำเลยที่ ๑ เป็นผู้ครอบครองทรัพย์มรดกที่ดินพร้อมตึกแถวพิพาท แต่เมื่อจำเลยที่ ๑ เป็นผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาล ได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของผู้อื่น กระทำผิดหน้าที่ของตนโดยทุจริต โดยจดทะเบียนโอนทรัพย์สินนั้นเป็นของตน เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่น เป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๓ ประกอบด้วยมาตรา ๓๕๔ แม้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ รับโอนทรัพย์มรดกจากจำเลยที่ ๑ โดยไม่สุจริตอันเป็นการสมคบกับจำเลยที่ ๑ กระทำความผิดด้วยก็ตาม แต่ก็ไม่อาจลงโทษจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ในฐานะเป็นตัวการร่วมกับจำเลยที่ ๑ ได้ เพราะจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ไม่ได้กระทำในฐานะเป็นผู้จัดการมรดกของผู้อื่นตามคำสั่งศาล คงลงโทษได้เพียงผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๓, ๓๕๔ ประกอบด้วยมาตรา ๘๖ (ฎ.๙๘๗/๒๕๕๔)

#### ๑๕.๖ เหตุฉกรรจ์ของความผิดฐานยกยอก

มาตรา ๓๕๔ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๕๒ หรือมาตรา ๓๕๓ ได้กระทำในฐานที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของผู้อื่นตามคำสั่งของศาล หรือตามพินัยกรรม หรือในฐานะเป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจ อันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การยกยอกทรัพย์ซึ่งได้กระทำในฐานที่ผู้จัดการทรัพย์สินของผู้อื่นตามคำสั่งศาลหรือตามพินัยกรรม หรือในฐานะเป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน ตามมาตรานี้ เป็นเหตุเฉพาะตัวผู้กระทำความผิดแต่ละคน ผู้ที่ไม่มีลักษณะดังกล่าวแม้จะร่วมกับกับผู้ที่มีลักษณะดังกล่าวยกยอกทรัพย์ ก็ไม่มี ความผิดตามมาตรานี้ และไม่มี ความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนตามมาตรานี้ด้วย คงมีความผิดฐานยกยอกทรัพย์ตามมาตรา ๓๕๒ หรือ ๓๕๓ แล้วแต่กรณี สำหรับผู้กระทำการยกยอกในฐานะเป็นผู้มีอาชีพและธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน จะต้องเป็นอาชีพหรือธุรกิจอันเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน โดยทั่วไป มิใช่เฉพาะกลุ่มและมีใช่เป็นเรื่องความไว้วางใจกันเองระหว่างผู้เสียหายกับผู้กระทำความผิด และอาชีพหรือธุรกิจดังกล่าวรวมทั้งตำแหน่งหน้าที่ของผู้ยกยอกจะต้องเกี่ยวข้องโดยตรงกับการยกยอกด้วย ในการบรรยายฟ้อง พนักงานอัยการก็ต้องบรรยายฟ้องให้ชัดเจนว่าจำเลยกระทำในฐานะเป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนอย่างไร และอาชีพและธุรกิจดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการยกยอกทรัพย์อย่างไร มิฉะนั้นศาลไม่สามารถลงโทษจำเลยตามมาตรานี้ได้

- ความผิดฐานยกยอกทรัพย์ไม่ใช่ความผิดเฉพาะตัวของผู้ครอบครองทรัพย์เพียงผู้เดียว ผู้อื่นก็อาจร่วมกระทำความผิดกับผู้ครอบครองในการยกยอกทรัพย์ได้ หากได้ร่วมมือร่วมใจกันกระทำการยกยอกกับผู้ได้รับมอบหมายให้ครอบครองทรัพย์ ข้อที่ว่า ผู้ใดครอบครองทรัพย์นั้น มิใช่คุณสมบัติเฉพาะตัวผู้กระทำ แต่เป็นเพียงองค์ประกอบความผิดในส่วนการกระทำอันหนึ่งเท่านั้น การที่จำเลยซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมิใช่ผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนได้ร่วมกับผู้จัดการและสมุห์บัญชีของธนาคารยกยอกทรัพย์ของธนาคาร จำเลยย่อมมีความผิดฐานเป็นตัวการยกยอกทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒



ประกอบด้วยมาตรา ๘๓ แม้จำเลยจะร่วมกระทำผิดกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนก็เป็นเหตุเฉพาะตัวผู้กระทำผิดแต่ละคน จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๔ ประกอบด้วยมาตรา ๘๖ (ฎ.๓๕๙๕/๒๕๓๒ ประชุมใหญ่)

- จำเลยที่ ๑ เป็นมารดาและเป็นผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาลของนายทงศักดิ์ ผู้ตาย โจทก์เป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายทงศักดิ์ มีบุตรกับนายทงศักดิ์ ๒ คน ที่ดินพิพาทเป็นที่ดินมีโฉนด เดิมมีชื่อนายทงศักดิ์เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ หลังจากนั้นนายทงศักดิ์ถึงแก่ความตายและศาลมีคำสั่งตั้งจำเลยที่ ๑ เป็นผู้จัดการมรดกของนายทงศักดิ์แล้ว เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๙ จำเลยที่ ๑ ได้จดทะเบียนรับโอนที่ดินพร้อมบ้านพิพาทในฐานะผู้จัดการมรดกของนายทงศักดิ์แล้วโอนขายให้แก่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ บุตรจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นน้องสาวของนายทงศักดิ์ไปในวันเดียวกัน เห็นว่าแม้จำเลยที่ ๑ เป็นผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกที่ดินพร้อมตึกแถวพิพาท แต่เมื่อจำเลยที่ ๑ เป็นผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาล ได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของผู้อื่น กระทำผิดหน้าที่ของตนโดยทุจริต ด้วยการจดทะเบียนโอนทรัพย์สินนั้นเป็นของตนจนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่น การกระทำของจำเลยที่ ๑ เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๓ ประกอบด้วยมาตรา ๓๕๔ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เป็นน้องสาวของนายทงศักดิ์ ทราบดีว่าโจทก์เป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายทงศักดิ์และมีบุตรกับนายทงศักดิ์ ๒ คน หากจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ รับโอนที่ดินพร้อมบ้านพิพาทมาเป็นของตน จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ย่อมทราบว่าโจทก์และบุตรโจทก์ซึ่งเป็นทายาทโดยชอบธรรมของนายทงศักดิ์ต้องไม่ได้รับมรดกที่ดินพร้อมบ้านพิพาทดังกล่าว ดังนั้น แม้จะฟังว่าจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เสียค่าตอบแทนในการโอนทรัพย์สินมรดกพิพาทตามที่ว่าอ้าง ก็ไม่อาจฟังได้ว่าจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ รับโอนที่ดินพร้อมบ้านพิพาทมาโดยสุจริต เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นมารดาจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ก็ปรากฏว่าจำเลยที่ ๑ เป็นคนจีนที่อายุมาก พูดและอ่านภาษาไทยไม่ได้ ดั้งเห็นได้จากการเบิกความต้องใช้ล่ามแปล ทั้งยังป่วยเป็นโรคพาร์คินสันซึ่งต้องอยู่ในความดูแลของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จึงเชื่อว่าการโอนที่ดินพร้อมบ้านพิพาทน่าจะมีจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เป็นผู้ดำเนินการมากกว่า ยิ่งกว่านั้นที่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ อ้างว่าได้ชำระค่าที่ดินและบ้านพิพาทเป็นเงินสดถึง ๑,๘๐๐,๐๐๐ บาท ก็เป็นเรื่องไม่สมเหตุผลและไม่มีพยานหลักฐานใดมายืนยัน ซึ่งเมื่อพิเคราะห์ข้อพิพาทดังกล่าวประกอบพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้โดยปราศจากสงสัยว่าจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ สมคบกับจำเลยที่ ๑ โอนที่ดินพร้อมบ้านพิพาทอันเป็นทรัพย์สินมรดกของนายทงศักดิ์ที่ขายมาเป็นของตนโดยทุจริตตามที่โจทก์นำสืบเมื่อจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ไม่ได้กระทำในฐานะผู้จัดการทรัพย์สินของผู้อื่นตามคำสั่งศาลเหมือนเช่นจำเลยที่ ๑ กรณีก็ไม่อาจลงโทษจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ในฐานะเป็นตัวการร่วมกับจำเลยที่ ๑ ได้ เมื่อจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ช่วยเหลือให้จำเลยที่ ๑ ผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาลได้จดทะเบียนโอนมรดกเป็นของจำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้จัดการมรดกเอง และโอนขายให้แก่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จึงคงลงโทษได้เพียงผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๓, ๓๕๔ ประกอบด้วยมาตรา ๘๖ (ฎ.๙๘๗/๒๕๕๔)

- จำเลยเป็นพนักงานธนาคารมีหน้าที่รับฝาก-ถอนเงินให้แก่ลูกค้าของธนาคารผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนจึงต้องรับโทษหนักขึ้นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๔ (ฎ.๔๙๖/๒๕๔๒)

- จำเลยเป็นผู้จัดการสถานธนาบาล (โรงรับจำนำ) ของเทศบาลนครกรุงเทพ ได้รับจำนำสิ่งของไว้จาก อ. รวม ๕๐๗ รายการ ในราคาสูงกว่าปกติ และส่วนมากสูงกว่าราคาที่จำเลยรับจำนำไว้จากลูกค้ารายอื่นโดยไม่ปรึกษาผู้ช่วยผู้จัดการเมื่อถูกทักท้วง ก็ว่าจะรับผิดชอบเอง อ. นำสิ่งของมาจำนำแทบทุกวันวันละ

หลาย ๆ ชั้น มากกว่าลูกค้าย่อยอื่น สิ่งของบางชิ้น อ. ขอร้องให้จำเลยตีราคาสูง ๆ เพื่อเอาเงินไปชำระค่า ดอกเบี้ยสิ่งของที่จำนำไว้และจะครบกำหนด ถ้าเอาสิ่งของ ๕๐๗ ชิ้นที่รับจำนำไว้ออกขายทอดตลาดขาดทุน จำเลยก็ไม่สามารถจะใช้เงินที่ขาดให้ได้หลังจากจำเลยถูกจับ อ. ก็ได้มาติดต่อกับสถานธนาอนุบาลอีกเลยแสดงว่าจะปล่อยสิ่งของเหล่านั้นให้หลุด ซึ่งหากนำออกขายทอดตลาดได้ราคาต่ำกว่าราคาจำนำไว้ เทศบาลนคร กรุงเทพมหานครต้องขาดทุนพฤติการณ์ดังกล่าวแสดงว่าจำเลยกระทำผิดหน้าที่ของตนโดยทุจริตและทำให้เทศบาลนครกรุงเทพมหานครเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน **สถานธนาอนุบาลหรือโรงรับจำนำเป็นธุรกิจอันเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน จำเลยได้รับมอบหมายให้เป็นผู้จัดการทรัพย์สินและธุรกิจนั้นของเทศบาลนคร กรุงเทพมหานคร** กระทำผิดหน้าที่ของตนโดยทุจริต ทำให้เทศบาลนครกรุงเทพมหานครเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน จำเลยจึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๔ (ฎ.๑๘๐๐/๒๕๑๗)

- การกระทำความผิดฐานยกยอกตามมาตรา ๓๕๔ จะต้องได้ความว่า ผู้กระทำความผิดได้กระทำในฐานะเป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน การที่โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยเป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนมาด้วย เป็นเพียงประโยคประกอบซึ่งโจทก์ขยายความออกไปตามความเข้าใจของโจทก์ ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดว่า จำเลยกระทำในฐานะเป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนอย่างไร การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๔ (ฎ.๑๒๕๕๗/๒๕๕๕)

- การกระทำที่จะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๔ จะต้องได้ความว่าผู้กระทำการยกยอกได้กระทำลงในฐานะเป็นผู้มีอาชีพและธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน มิใช่เป็นเรื่องความไว้วางใจกันเองระหว่างผู้เสียหายกับผู้กระทำความผิด ฟ้องของโจทก์ทั้งสองสำนวนเพียงแต่บรรยายอาชีพของจำเลยที่ ๑ ว่ารับราชการเป็นทหารอากาศ เป็นอาชีพที่ไว้วางใจของประชาชนมิได้บรรยายถึงอาชีพหรือธุรกิจของจำเลยที่ ๒ เป็นฟ้องที่ไม่แสดงให้เห็นว่ากิจการที่โจทก์ทั้งสองสำนวนกับพวกมอบหมายให้จำเลยทั้งสองไปจัดการนั้น เกี่ยวข้องกับอาชีพรับราชการทหารอากาศของจำเลยที่ ๑ และเกี่ยวข้องกับอาชีพหรือธุรกิจของจำเลยที่ ๒ อย่างไร พอให้เข้าใจได้ว่าจำเลยทั้งสองกระทำความผิดในฐานะเป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจที่กล่าวในฟ้อง กลับเข้าใจได้ว่าโจทก์ทั้งสองสำนวนกับพวกมอบหมายให้จำเลยทั้งสองดำเนินการตามฟ้องเพราะมีความไว้วางใจกันเองโดยไม่เกี่ยวกับอาชีพหรือธุรกิจของจำเลยทั้งสอง การกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยทั้งสองได้กระทำความผิดตามที่โจทก์ทั้งสองสำนวนบรรยายฟ้องนั้น จึงถือไม่ได้ว่าจำเลยทั้งสองกระทำลงในฐานะเป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน (ฎ.๑๕๔๙-๑๕๕๐/๒๕๒๖)

- จำเลยเป็นผู้จัดการสหกรณ์ มิใช่เป็นผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนอันจะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๔ (ฎ.๑๙๒/๒๕๓๑)

- จำเลยได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการสมาคมชาวจีนไหหลำแห่งภาคใต้มีหน้าที่เขียนแจ้งคำบอกกล่าวสมาชิก เขียนใบรับเงิน ลงนามรับเงินในใบรับเงินเก็บเงิน รับเงินและออกใบรับเงินต่าง ๆ จำเลยได้รับเงินค่าสมัครเป็นสมาชิกเงินบำรุงและค่าธรรมเนียมสงเคราะห์ฌาปนกิจไว้หลายคราวแล้ว จำเลยยกยอกเงินนั้นบางส่วน เช่นนี้เป็นความผิดฐานยกยอกทรัพย์สินหลายกรรม แต่ละกรรมเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ บทเดียว ไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๓๕๓ เพราะแม้จำเลยจะเป็นผู้เก็บรักษาเงิน แต่จำเลยก็ไม่มีอำนาจจัดการกับเงินนั้น และสมาคมนี้มีสมาชิกเฉพาะชาวจีนไหหลำ จำเลยเป็นผู้จัดการสมาคมนี้ยังถือไม่ได้ว่าจำเลยอยู่ในฐานะเป็นผู้มีอาชีพอันเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนตามมาตรา ๓๕๔ (ฎ.๒๓๔๓/๒๕๑๔)

### ๑๕.๗ ความผิดฐานยกยอกทรัพย์มีค่าตามมาตรา ๓๕๕

มาตรา ๓๕๕ ผู้ใดเก็บได้ซึ่งสังหาริมทรัพย์อันมีค่า อันซ่อนหรือฝังไว้โดยพฤติการณ์ซึ่งไม่มีผู้ใดอ้างว่าเป็นเจ้าของได้ แล้วเบียดบังเอาทรัพย์นั้นเป็นของตนหรือของผู้อื่นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สังหาริมทรัพย์มีค่าตามมาตรา นี้ เป็นทรัพย์ที่เจ้าของเดิมเจตนาซ่อนหรือฝังไว้ ต่างจากทรัพย์หายตามมาตรา ๓๕๒ วรรคสอง ซึ่งเจ้าของทรัพย์ได้ทำหายโดยมิได้เจตนา ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒๘ บัญญัติว่า “สังหาริมทรัพย์มีค่าซึ่งซ่อนหรือฝังไว้ นั้น ถ้ามีผู้เก็บได้โดยพฤติการณ์ซึ่งไม่มีผู้ใดสามารถอ้างว่าเป็นเจ้าของได้ ให้กรรมสิทธิ์ตกเป็นของแผ่นดิน ผู้เก็บได้ต้องส่งมอบทรัพย์นั้นแก่เจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่น แล้วมีสิทธิจะได้รับรางวัลหนึ่งในสามแห่งค่าทรัพย์นั้น” ดังนั้นผู้เก็บได้โดยพฤติการณ์ซึ่งไม่มีผู้ใดสามารถอ้างว่าเป็นเจ้าของได้ จึงมีหน้าที่ต้องส่งมอบทรัพย์นั้นแก่เจ้าพนักงาน หากไม่ส่งมอบให้เจ้าพนักงานและเบียดบังเอาไว้เป็นของตนหรือผู้อื่นย่อมมีความผิดตามมาตรา นี้ สังหาริมทรัพย์ดังกล่าวต้องเป็นสังหาริมทรัพย์อันมีค่า สังหาริมทรัพย์ทรัพย์บางอย่างเป็นโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ แต่อาจไม่เป็นสังหาริมทรัพย์อันมีค่าก็ได้

- จำเลยที่ ๒ และที่ ๔ ได้ขุดปราสาทเข็ม พบเทวรูปหินอ่อนสีอับ ๆ รูปนารายณ์สี่กรสวมชฎา มือข้างซ้ายทั้งสองถือหอยและแท่งคัมภีร์มือข้างขวาทั้งสองกำพวงมาลัยและดอกบัวเป็นเทวรูปโบราณราคาแพง ซึ่งซ่อนหรือฝังไว้โดยพฤติการณ์ซึ่งไม่มีผู้ใดสามารถอ้างว่าเป็นเจ้าของได้ และจำเลยทั้งสองได้เบียดบังเอาเทวรูปนี้เป็นประโยชน์ของตนแล้วนำไปขายให้จำเลยที่ ๑ ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่วินิจฉัยว่า เทวรูปนี้เป็นโบราณวัตถุและศิลปวัตถุตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน ฯลฯ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๔ และจำเลยทั้งสองมีความผิดตามพระราชบัญญัติดังกล่าว มาตรา ๒๔ และ ๓๑ แต่เทวรูปไม่มีคุณค่าเป็นพิเศษจึงถือไม่ได้ว่าเป็นสังหาริมทรัพย์อันมีค่าตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๕ (ฎ.๑๕๕๘/๒๕๐๙ ประชุมใหญ่)

- โจทก์นำสืบไม่ได้ว่าเป็นทรัพย์สินของใคร หายมาอย่างไรตั้งแต่เมื่อใด จึงเป็นการนำสืบไม่สมฟ้อง และที่โจทก์กล่าวหาว่าเป็นทรัพย์แผ่นดิน ก็ปรากฏว่าทรัพย์รายนี้เป็นสร้อยคอ แหวนและกำนแหวนหัก แสดงว่าเป็นของใช้ส่วนตัวบุคคล ตกจมอยู่ในลำธารไม่ปรากฏตัวเจ้าของ โจทก์มิได้นำสืบให้เห็นว่าเป็นของอันมีลักษณะที่แผ่นดินต้องการสงวนเป็นทรัพย์แผ่นดิน เช่นเป็นของโบราณหรือมีค่ามาก ซึ่งผู้เก็บได้สมควรยึดถือไว้เป็นกรรมสิทธิ์ของตนจึงยังไม่พอถือว่าเป็นทรัพย์แผ่นดิน ศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒๓(๑) และไม่มีความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา ๓๑๘ (ฎ.๗๐๕/๒๕๘๙)

### ส่วนที่ ๑๖ การลี้ภัยความผิดฐานรับของโจร

มาตรา ๓๕๗ ผู้ใดช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื่อ รับจำหน่ายหรือรับไว้โดยประการใด ซึ่งทรัพย์อันได้มาโดยการกระทำความผิด ถ้าความผิดนั้นเข้าลักษณะลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ กรรโชก ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง ยกยอก หรือเจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานรับของโจร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดฐานรับของโจรนั้น ได้กระทำเพื่อค้ำกำไรหรือได้กระทำต่อทรัพย์สินอันได้มาโดยการลักทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๕ (๑๐) ซึ่งทรัพย์สิน หรือปล้นทรัพย์ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดฐานรับของโจรนั้น ได้กระทำต่อทรัพย์สินอันได้มาโดยการลักทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๕ ทวิ การชิงทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๙ ทวิ หรือการปล้นทรัพย์ตามมาตรา ๓๔๐ ทวิ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท

### ๑๖.๑ ลักษณะการกระทำความผิดฐานรับของโจร

การกระทำความผิดฐานรับของโจร มีลักษณะการกระทำประกอบด้วย

“ช่วยซ่อนเร้น” หมายถึงการนำทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่งใน ๙ ฐานความผิดในมาตรา ๓๕๗ วรรคแรก ไปซุกซ่อนให้ยากแก่การพบเห็น เช่น นำรถที่ถูกลักมาไปจอดไว้ใต้ต้นไม้ในสวน (ฎ.๒๓๓๖/๒๕๓๓) มิใช่การเก็บไว้อย่างปกติทั่วไป รวมทั้งการดัดแปลงสภาพทรัพย์สินเพื่ออำพรางทรัพย์สินด้วย

“ช่วยจำหน่าย” หมายความว่า ช่วยจำหน่ายทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่งใน ๙ ฐานดังกล่าวด้วยวิธีการต่างๆ เช่น เรียกรับเงินจากเจ้าของทรัพย์สินนำไปใส่ทรัพย์สินจากคนร้ายที่ลักทรัพย์ไป (ฎ.๓๙๑/๒๕๒๑, ฎ.๘๐๓/๒๕๒๑) นำทรัพย์สินที่ถูกชิงทรัพย์ไปจำหน่าย (ฎ.๒๐๙๓/๒๕๒๙) พาคนร้ายนำทรัพย์สินไปจำหน่ายกับผู้อื่นโดยช่วยพูดให้เขารับจำหน่าย(ฎ.๖๘๐/๒๕๐๘)

- พยานหลักฐานโจทก์เท่าที่ปรากฏ โจทก์มิได้บรรยายฟ้องรถยนต์กระบะที่ถูกลักคืนจากคนร้ายคดีคงมีเพียงข้อเท็จจริงที่ปรากฏว่าจำเลยกล่าวอ้างต่อผู้เสียหายว่าจะติดต่อกับผู้เสียหายไถ่รถยนต์กระบะคืนจากคนร้าย และเรียกเรื่องเงินโดยอ้างเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการไปจากผู้เสียหายจำนวน ๓,๕๐๐ บาท กับอ้างว่าคนร้ายต้องการค่าไถ่จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท แต่ก็ไม่เกิดผลตามที่จำเลยอ้าง ซึ่งแม้จำเลยถูกผู้เสียหายวางแผนให้เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมจำเลย และให้จำเลยนำไปที่บ้านของนาย ข. โดยจำเลยอ้างว่ารถยนต์กระบะของผู้เสียหายถูกนำไปซุกซ่อนไว้ ก็ไม่พบรถยนต์กระบะดังกล่าว พยานหลักฐานโจทก์เพียงเท่านี้จึงไม่มีน้ำหนักเพียงพอให้รับฟังได้โดยสนิทใจว่า การกระทำของจำเลยเป็นการช่วยจำหน่ายรถยนต์กระบะของผู้เสียหายซึ่งถูกคนร้ายลักไป อันจะทำให้จำเลยต้องมีความผิดฐานรับของโจร (ฎ.๖๘๖๓/๒๕๔๓)

“ช่วยพาเอาไปเสีย” หมายถึง การช่วยพาทรัพย์สินเคลื่อนที่ไปจากผู้กระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่งใน ๙ ฐานดังกล่าวโดยผู้กระทำความผิดดังกล่าวยินยอมให้พาเอาไป หากเป็นการพาเอาทรัพย์สินไปจากผู้กระทำความผิดดังกล่าวโดยผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมอันเข้าลักษณะเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ ซึ่งทรัพย์สิน ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกงหรือยักยอก ย่อมเป็นความผิดตามฐานต่างๆดังกล่าวที่ได้กระทำ ไม่เป็นความผิดฐานรับของโจร ตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๘๕/๒๕๕๔ ซึ่งวินิจฉัยว่า “ผู้ที่ลักทรัพย์ไปมีสิทธิครอบครองดูแลทรัพย์สินที่ลักไปไว้เพื่อคืนแก่ผู้เสียหายเพราะถ้าทรัพย์สินสูญหายหรือบุบสลายก็จะต้องรับผิดชอบผู้เสียหายในทางแพ่งดังกล่าว การที่จำเลยเอารถจักรยานยนต์ไปจากนาย ส. โดยทุจริต แม้เป็นการเอาไปจากการครอบครองของนาย ส. ที่ลักทรัพย์มาจากผู้เสียหายอีกต่อหนึ่ง จึงมีความผิดฐานลักทรัพย์”

“ซื้อ” หมายถึง การรับเอาทรัพย์สินไว้โดยชำระราคา เช่น จ่ายเงินค่าซื้อและรับมอบกุญแจรถจักรยานยนต์ของกลาง แล้วขึ้นนั่งคร่อมรถจะขับออกไป ถือได้ว่าได้รับทรัพย์สินที่ซื้อไว้แล้ว เป็นความผิดฐาน

รับของโจรสลัดสำเร็จแล้วหาใช่เป็นเพียงพยายามรับของโจร (ฎ.๕๒๒๘/๒๕๕๔) หากเพียงแต่ไปดูทรัพย์ที่ถูกลักมาโดยตั้งใจจะซื้อ แต่ยังไม่ได้อซื้อ ก็ยังไม่เป็นความผิดฐานรับของโจร(ฎ.๑๖๐๙/๒๕๒๒)

“รับจำนำ” หมายถึงการรับจำนำตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยรับมอบทรัพย์ที่จำนำไว้ในความครอบครองเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ จำนวนเงินที่รับจำนำจะต่ำกว่าราคาทรัพย์เพียงใดก็ได้แล้วแต่ผู้จำนำและผู้รับจำนำจะตกลงกัน ต่างจากการรับซื้อซึ่งจะต้องซื้อในราคาใกล้เคียงกับราคาแท้จริงของตัวทรัพย์ ดังนั้นการรับจำนำทรัพย์ไว้ในราคาต่ำกว่าราคาทรัพย์อย่างมากจึงไม่เป็นข้อพิรุธที่จะแสดงให้เห็นว่าผู้รับจำนำรู้อยู่แล้วว่าเป็นทรัพย์อันได้มาโดยการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ (ฎ.๒๙๒๓/๒๕๔๔,ฎ.๕๕๘/๒๕๔๐)

“รับไว้ด้วยประการใด” หมายถึงการรับไว้ในลักษณะอื่นนอกจากวิธีการต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว เช่น ช่างซ่อมรถยนต์รับรถยนต์ที่ถูกปล้นมาเพื่อเปลี่ยนเครื่องยนต์ (ฎ.๕๒๖๔/๒๕๔๘)

### ๑๖.๒ ทรัพย์อันได้มาโดยการกระทำความผิด

คำว่า “ทรัพย์อันได้มาโดยการกระทำความผิด” เป็นองค์ประกอบความผิดในความผิดฐานรับของโจร ดังนั้นผู้กระทำจะต้องรู้ข้อเท็จจริงว่า ทรัพย์ที่ช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับจำนำหรือรับไว้โดยประการใดเป็นทรัพย์อันได้มาโดยการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่งใน ๙ ฐานดังกล่าว ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๙ วรรคสาม และโจทก์ต้องมีหน้าที่นำสืบให้ศาลเห็นว่าจำเลยรู้ข้อเท็จจริงดังกล่าว มิใช่เป็นหน้าที่ของจำเลยที่จะนำสืบว่าตนเองไม่รู้ หากโจทก์ไม่นำสืบให้ศาลเชื่อว่าจำเลยรู้ข้อเท็จจริงดังกล่าว ศาลก็จะพิพากษายกฟ้อง พฤติการณ์ที่แสดงว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยรู้ว่าเป็นทรัพย์ที่ได้มาโดยการกระทำความผิดอาจต้องพิจารณาจากพฤติการณ์หลายอย่างประกอบกับพิรุธแห่งการกระทำ (ฎ.๒๗๒๙/๒๕๕๔) เช่น ซื้อรถจักรยานยนต์ในราคาต่ำกว่าราคาแท้จริงมากและไม่ตรวจสอบคู่มือจดทะเบียนรถจักรยานยนต์เสียก่อนว่าใครเป็นเจ้าของ (ฎ.๒๖๐๘/๒๕๔๘) ซื้อรถจักรยานยนต์ดังกล่าวมาในสภาพที่มีร่องรอยการขูดลบแก้ไขหมายเลขเครื่องยนต์และหมายเลขตัวถังรถ ไม่มีแผ่นป้ายทะเบียน ไม่ติดแผ่นป้ายวงกลมแสดงการเสียภาษี และไม่ได้สมุดคู่มือจดทะเบียน ซึ่งเป็นสภาพที่ผิดปกติจากการซื้อขายรถจักรยานยนต์ทั่วไป (ฎ.๑๐๒๘๘/๒๕๕๔)

- ในคดีความผิดฐานรับของโจรนั้น โจทก์มีหน้าที่ต้องนำสืบให้เห็นว่าจำเลยทั้งสองรับทรัพย์ของกลางไว้โดยรู้ว่าเป็นทรัพย์ที่ได้มาโดยการกระทำความผิด **ไม่ใช่ว่าจำเลยทั้งสองเป็นผู้ครอบครองแล้ว จำเลยทั้งสองก็ต้องนำสืบว่าตนไม่รู้ว่าเป็นของร้าย** แต่การกระทำความผิดฐานรับของโจรนั้นเป็นการยากที่จะนำสืบด้วยประจักษ์พยาน จึง**จำต้องอาศัยเหตุผลจากกรณีแวดล้อมและพิรุธแห่งการกระทำ** คดีนี้แม้โจทก์จะไม่มีพยานรู้เห็นเหตุการณ์ขณะที่จำเลยทั้งสองรับรถกระบะของกลางไว้จากคนร้ายมาสืบยืนยันว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันรับรถกระบะของกลางไว้โดยรู้ว่าเป็นทรัพย์ที่ได้มาจากการกระทำความผิดหรือไม่ แต่โจทก์มีผู้ร่วมจับกุมจำเลยทั้งสองมาเบิกความยืนยันพฤติการณ์และการกระทำของจำเลยทั้งสองซึ่งมีข้อพิรุธเพียงพอให้รับฟังได้ว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันรับรถกระบะของกลางไว้โดยรู้ว่าเป็นทรัพย์ที่ได้มาจากการกระทำความผิด (ฎ.๒๗๒๙/๒๕๕๔)

- ในคดีความผิดฐานรับของโจรนั้น โจทก์มีหน้าที่ต้องนำสืบให้เห็นว่าจำเลยรับโทรศัพท์เคลื่อนที่และซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่ของกลางไว้โดยรู้ว่าเป็นทรัพย์ที่ได้มาจากการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ไม่ใช่ว่าเมื่อจำเลยเป็นผู้ครอบครองโทรศัพท์เคลื่อนที่และซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่ของกลางนั้น จำเลยก็ต้องนำสืบแก้ตัวว่าตนไม่รู้ว่าเป็นของที่ได้มาจากการกระทำความผิด เมื่อโจทก์นำสืบไม่ได้ว่าจำเลยรับโทรศัพท์เคลื่อนที่และซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่ของกลาง โดยรู้ว่าเป็นโทรศัพท์เคลื่อนที่และซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ได้มาจากการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ถ้าฟังคำรับของจำเลยที่ว่าจำเลยได้โทรศัพท์เคลื่อนที่ของกลางมาจาก

การแลกกับวัยรุ่น ทั้งในคำให้การชั้นสอบสวนของจำเลย จำเลยก็ได้ให้การรับสารภาพว่าได้รับทรัพย์สินดังกล่าวไว้โดยรู้ว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์แต่อย่างใด พยานหลักฐานโจทก์จึงยังมีข้อสงสัยอยู่ตามสมควรว่าจำเลยกระทำความผิดฐานรับของโจรหรือไม่ ต้องยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้แก่จำเลยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๗ วรรคสอง (ฎ.๗๖๕๕/๒๕๕๔)

- คำให้การรับสารภาพของจำเลยในชั้นสอบสวนและบันทึกการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพก็เป็นพยานบอกเล่า และจำเลยนำสืบปฏิเสธว่ามีได้เกิดจากความสมัครใจเช่นนี้ คำให้การดังกล่าวโดยลำพังไม่อาจรับฟังเพื่อลงโทษจำเลยได้ กรณีมีความสงสัยตามสมควรว่าผู้เสียหายจำจำเลยได้ว่าเป็นคนร้ายที่ชิงทรัพย์ของผู้เสียหายหรือไม่ ต้องยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลยตาม ป.อ. มาตรา ๒๒๗ วรรคสอง พฤติการณ์ของจำเลยที่ซื้อรถจักรยานยนต์ดังกล่าวมาในสภาพที่มีร่องรอยการขูดลบแก้ไขหมายเลขเครื่องยนต์และหมายเลขตัวถังรถ ไม่มีแผ่นป้ายทะเบียน ไม่ติดแผ่นป้ายวงกลมแสดงการเสียภาษี และไม่ได้สมุดคู่มือจดทะเบียน ซึ่งเป็นสภาพที่ผิดปกติจากการซื้อขายรถจักรยานยนต์ทั่วไป จึงเป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นว่าจำเลยไม่ได้ซื้อไว้โดยสุจริต และย่อมรู้ว่าเป็นรถจักรยานยนต์ที่ได้มาจากการกระทำความผิด แต่ข้อเท็จจริงที่โจทก์นำสืบยังรับฟังไม่ได้ว่าขณะซื้อรถจักรยานยนต์ดังกล่าวจำเลยรู้ว่าเป็นทรัพย์สินอันได้มาโดยการชิงทรัพย์ การกระทำของจำเลยคงเป็นความผิดฐานรับของโจรตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๗ วรรคแรก เท่านั้น แม้โจทก์จะไม่ได้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานรับของโจร และข้อเท็จจริงที่ปรากฏในระหว่างการพิจารณาแตกต่างกับที่กล่าวในฟ้อง แต่เป็นข้อแตกต่างระหว่างการกระทำความผิดฐานรับของโจรและชิงทรัพย์ ซึ่งความผิดฐานชิงทรัพย์ได้รวมการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์อยู่ด้วยแล้ว จึงไม่ให้อธิบายต่างกันโดยสาระสำคัญ ทั้งนี้ให้ถือว่าข้อพิจารณาได้ความนั้นเป็นเรื่องที่เกินคำขอหรือโจทก์ไม่ประสงค์ให้ลงโทษ เมื่อจำเลยมิได้หลงต่อสู้ ศาลฎีกาย่อมมีอำนาจลงโทษจำเลยในความผิดฐานรับของโจรได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๒๕ (ฎ.๑๐๒๘๘/๒๕๕๔)

### ๑๖.๓ ลักษณะของความผิดอันเป็นมูลฐาน

การกระทำความผิดฐานรับของโจรเป็นความผิดที่เกิดขึ้นหลังจากมีการกระทำความผิดหลักฐานใดฐานหนึ่งใน ๙ ฐานดังกล่าว (ฎ.๒๖๕๒/๒๕๔๓) ดังนั้น จะต้องปรากฏว่ามีความผิดหลักเกิดขึ้นก่อน คือ ความผิดฐานลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ทรัพย์ ทรัพย์ ทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง ยักยอก หรือเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์ หากเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิดฐานอื่น ย่อมไม่มีความผิดฐานรับของโจร หรือ หากไม่มีความผิดฐานใดฐานหนึ่งใน ๙ ฐานดังกล่าวเกิดขึ้น ผู้ที่ช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับจําหน่ายหรือรับไว้โดยประการใดซึ่งทรัพย์สินย่อมไม่มีความผิดฐานรับของโจร เช่น ไม่แน่ชัดว่าลูกกุญแจถูกลักหรือไม่ จึงฟังไม่ได้ว่ามีความผิดฐานลักทรัพย์เกิดขึ้น การที่จำเลยรับลูกกุญแจไว้ จึงไม่มีความผิดฐานรับของโจร (ฎ.๘๖๓๔/๒๕๕๕) หากมีความผิดหลักเกิดขึ้นแล้ว แต่ความผิดระงับไปตามกฎหมาย ผู้รับของโจรก็ยังคงมีความผิดอยู่(ฎ.๖๑๕๒/๒๕๔๐) นอกจากนั้นลักษณะการกระทำของผู้กระทำจะต้องไม่เป็นตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดหลักดังกล่าว หากฟังได้ว่าเป็นตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน ผู้กระทำก็จะมี ความผิดฐานร่วมกันกระทำความผิด หรือเป็นผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในความผิดฐานใดฐานหนึ่งใน ๙ ฐานดังกล่าว ไม่มีความผิดฐานรับของโจร (ฎ.๒๖๕๒/๒๕๔๓,ฎ.๑๘๘๑/๒๕๑๗ และ ฎ.๑๒๖๔/๒๕๑๓)

- การที่โจทก์มีนาย ส.เป็นพยานเพียงปากเดียวที่เบิกความอ้างว่าลูกกุญแจสูญหายไปจากลิ้นชักโต๊ะทำงานของพยาน หลังจากไม่พบลูกกุญแจพยานรายงานให้หัวหน้าฝ่ายของพยานทราบ ช่วยกันค้นหาและปิดประกาศในห้องทำงานของพยาน ทั้งที่ควรทราบดีว่าเป็นเรื่องสำคัญซึ่งเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อการรักษา

ความปลอดภัยห้องพักในโรงแรม ซึ่งนอกจากจะแสดงถึงความไม่มั่นใจว่าจะมีคนร้ายลักลุกกุญแจไปจากลิ้นชักโต๊ะทำงานของพยานหรือเป็นการทำหายจนต้องพยายามช่วยกันค้นหาแล้ว จากสภาพโต๊ะทำงานของนาย ส. ก็ไม่ปรากฏร่องรอยการรัดทำลายเพื่อเปิดลิ้นชักที่ถูกล็อกไว้หากมีคนร้ายเข้าลักทรัพย์ดังข้อกล่าวอ้าง รวมทั้งยังได้ความตามที่นางสาว ด.และนาย ส.เบิกความทำนองเดียวกันด้วยว่า หลังจากเกิดเหตุ นาย ส.ถูกย้ายให้ไปทำงานตำแหน่งอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการใช้กุญแจ และยังถูกออกหนังสือตักเตือนในเรื่องปฏิบัติงานบกพร่องตามสำเนาแบบรายงานความประพฤติของพนักงาน ดังนี้ เพียงการที่นาย ส.พยานโจทก์เบิกความว่า ลุกกุญแจของกลางสูญหายไป จึงอาจเกิดขึ้นจากสาเหตุอื่นอันเป็นความบกพร่องต่อหน้าที่ตามที่ถูกตักเตือน กรณีเกิดความสงสัย ไม่อาจรับฟังได้ว่ามีการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์เกิดขึ้นดังที่ศาลล่างทั้งสองวินิจฉัยมา และไม่อาจสันนิษฐานให้เป็นผลร้ายแก่จำเลยว่ามีการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์เกิดขึ้นจริง จึงต้องยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้จำเลย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๗ วรรคหนึ่ง แม้จำเลยเป็นผู้ครอบครองลูกกุญแจของกลางที่สูญหาย เมื่อข้อเท็จจริงฟังไม่ได้ว่ามีการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ตามฟ้องเกิดขึ้น การกระทำของจำเลยจึงขาดองค์ประกอบความผิดฐานรับของโจรตามที่จำเลยฎีกา และเมื่อการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิดฐานรับของโจร จึงไม่จำต้องวินิจฉัยฎีกาข้ออื่นของจำเลยเกี่ยวกับความผิดฐานดังกล่าวเพราะไม่ทำให้ข้อวินิจฉัยของศาลฎีกาในส่วนนี้เปลี่ยนแปลงไป ฎีกาของจำเลยฟังขึ้น (ฎ.๘๖๓๔/๒๕๕๕)

- โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสามฐานร่วมกันยกยอกทรัพย์มรดก ศาลอุทธรณ์ลงโทษจำเลยที่ ๑ ฐานยกยอก แต่ลงโทษจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ฐานรับของโจร เมื่อศาลฎีกาเห็นว่าโจทก์มิได้ร้องทุกข์ภายในกำหนด ๓ เดือน นับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด คดีของโจทก์จึงขาดอายุความแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๖) โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑ ในความผิดฐานยกยอกทรัพย์ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ และแม้ว่าคดีสำหรับจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ศาลอุทธรณ์พิพากษาว่ามีความผิดฐานรับของโจร แต่ศาลฎีกาเห็นว่า ตามฟ้องและทางนำสืบของโจทก์ได้ความว่าจำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้จัดการมรดกร่วมกับจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ วางแผนโอนหุ้นของผู้ตายให้แก่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ความผิดเกิดขึ้นเมื่อมีการโอนหุ้น การกระทำของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จึงไม่เป็นความผิดฐานรับของโจร แต่เป็นความผิดฐานร่วมยกยอกตามฟ้อง ฉะนั้น คดีส่วนของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จึงขาดอายุความแล้วเช่นกัน (ฎ.๑๘๐๗๙/๒๕๕๕)

#### แม้ความผิดหลักจะระงับไป จำเลยก็ยังมีความผิดฐานรับของโจร

- จำเลยที่ ๔ ไม่ได้ประกอบกิจการซื้อขายรถจักรยานยนต์แต่เป็นผู้รับซื้อรถจักรยานยนต์ของกลาง ซึ่งเป็นรถใหม่เพิ่งจะให้เช่าซื้อไปในราคา ๖๔,๗๒๐ บาท โดยรับซื้อไว้ในราคาเพียง ๑๙,๕๐๐ บาท ต่ำกว่าราคาปกติมาก ทั้งเป็นการซื้อขายกันในลักษณะเร่งรีบและรวบรัด ไม่มีการตรวจสอบทางทะเบียนเพื่อทราบถึงบุคคลผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงก่อน เป็นการผิดปกติวิสัยการซื้อขายโดยสุจริตทั่วไป ฟังได้ว่าจำเลยที่ ๔ รับซื้อรถจักรยานยนต์ของกลางไว้โดยรู้ว่าเป็นทรัพย์อันได้มาโดยการกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ตามข้อเท็จจริงที่ได้ความจากทางพิจารณา แม้จะแตกต่างกับข้อเท็จจริงที่ได้กล่าวในฟ้องว่า จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ และจำเลยที่ ๔ รับซื้อรถจักรยานยนต์ของกลางโดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นทรัพย์ที่ได้มาจากการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ก็มีข้อสาระสำคัญทั้งจำเลยทั้งสี่มิได้หลงเชื่อต่อผู้ และไม่ถือว่าข้อที่พิจารณาได้ความนั้นเป็นเรื่องเกินคำขอหรือเรื่องที่โจทก์ไม่ประสงค์ให้ลงโทษ การกระทำของจำเลยที่ ๔ ถือว่าครบองค์ประกอบความผิดฐานรับของโจร และการที่จำเลยที่ ๔ จ่ายเงินค่าซื้อรถจักรยานยนต์ของกลางให้แก่จำเลยที่ ๓ และจำเลยที่ ๓ มอบกุญแจรถจักรยานยนต์ของกลางให้จำเลยที่ ๔ และจำเลยที่ ๔ ขึ้นนั่งคร่อมรถจะขับออกไป แต่ถูก

เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมเสียก่อน ถือได้ว่า จำเลยที่ ๔ ได้รับทรัพย์สินที่ซื้อจากจำเลยที่ ๓ ไว้แล้ว เป็นความผิดฐานรับของโจรสำเร็จแล้วหาใช่เป็นเพียงพยายามรับของโจร การปรับบทกฎหมายให้ถูกต้องเป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ และศาลลงโทษจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ ฐานร่วมกันฉ้อโกงและลงโทษจำเลยที่ ๔ ในความผิดฐานรับของโจร ตามข้อเท็จจริงที่ได้ความจากการพิจารณาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ วรรคสอง และวรรคสาม แต่จะกำหนดโทษมากกว่าที่ศาลชั้นต้นกำหนดมิได้ สำหรับความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกงเป็นความผิดอันยอมความได้ เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า **ผู้เสียหายได้ถอนคำร้องทุกข์ความผิดฐานดังกล่าว** ตามบันทึกถอนคำร้องทุกข์ความผิดอันยอมความได้ ก่อนคดีถึงที่สุด สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ ในความผิดฐานดังกล่าว จึงระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๒) ให้จำหน่ายคดีเสียจากสารบบความ **ส่วนจำเลยที่ ๔ ยังคงมีความผิดฐานรับของโจร** (ฎ.๕๒๒๘/๒๕๕๔)

- นาย ช. ได้เช่ารถยนต์จากผู้เสียหายไปใช้ขับขี เมื่อครบกำหนดตามสัญญาเช่าแล้ว นาย ช. มิได้นำรถไปส่งคืน เจ้าพนักงานตำรวจไปพบรถและนำกลับคืนมาได้จากอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี เพราะจะนำส่งขายประเทศกัมพูชา รถยนต์คันนี้เช่าที่จังหวัดภูเก็ตตามสัญญาเช่ารถ ผู้เช่าจะต้องใช้รถยนต์ที่เช่าภายในเขตจังหวัดภูเก็ตเท่านั้น การที่นาย ช. ครอบครองรถที่เช่าแล้วจึงใจไม่ส่งคืนเป็นเวลา ๑๐ วัน โดยมีได้แจ้งถึงเหตุที่ไม่ส่งรถที่เช่าคืนให้แก่ผู้เสียหายทราบ ทั้งได้ขับออกนอกเขตจังหวัดภูเก็ตไปไกลถึงอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี ไกลกับประเทศกัมพูชา จึงชี้ให้เห็นว่านาย ช. มีเจตนาykkยกทรัพย์สินแล้ว จำเลยทั้งสองมีเจตนาช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่ายช่วยพาเอาไปเสีย หรือรับไว้โดยประการใด ซึ่งรถยนต์คันดังกล่าวโดยรู้ว่าเป็นทรัพย์สินอันได้มาโดยการกระทำความผิดฐานykkยกทรัพย์สิน **แม้ต่อมาผู้เสียหายจะได้ถอนคำร้องทุกข์ให้นาย ช. ผู้กระทำความผิดฐานykkยกทรัพย์สิน** ทำให้สิทธินำคดีอาญาฐานykkยกทรัพย์สินมาฟ้องระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒) ก็ตาม **จำเลยทั้งสองก็ยังคงมีความผิดฐานรับของโจรตามฟ้อง** (ฎ.๖๑๕๒/๒๕๕๐)

- ความผิดฐานรับของโจรตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๗ วรรคหนึ่ง **จะเป็นความผิดก็ต่อเมื่อได้กระทำภายหลังที่การกระทำความผิดในการได้ทรัพย์สินมานั้นสำเร็จไปแล้ว** ม. กับพวกมีเจตนาทุจริตมาแต่แรกโดยหลอกลวงว่าจะซื้อที่ดินจากโจทก์ร่วม เมื่อโจทก์ร่วมมาที่บ้าน ม. เพื่อทำสัญญาจะซื้อจะขายและให้วางเงินมัดจำ ม. กลับชักชวนโจทก์ร่วมให้ร่วมกับ ม. เล่นการพนันกับพวกของ ม. โจทก์ร่วมเล่นการพนันเสียการติดต่อซื้อที่ดินและการเล่นการพนันจึงเป็นเพียงเหตุการณ์ที่ ม. กับพวกสร้างขึ้นเพื่อหลอกลวงเอาเงินของโจทก์ร่วมและโดยการหลอกลวงดังกล่าวทำให้ ม. กับพวกได้ไปซึ่งเงินจากโจทก์ร่วมกับเงินที่โจทก์ร่วมให้ จ. โอนมาให้แก่จำเลยแสดงว่า **จำเลยเข้าไปเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงของ ม. หาใช่เข้าไปเกี่ยวข้องภายหลัง ม. ได้เงินมาแล้วไม่ จำเลยจึงเป็นตัวการร่วมกระทำความผิดฐานฉ้อโกง** แม้โจทก์จะฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานรับของโจรตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๗ แต่ทางพิจารณาได้ความว่าจำเลยกระทำความผิดฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๑ อันเป็นข้อเท็จจริงที่ปรากฏในการพิจารณาแตกต่างกับข้อเท็จจริงที่กล่าวในฟ้อง แต่ข้อแตกต่างดังกล่าวมิใช่ข้อสาระสำคัญและไม่เป็นเหตุให้จำเลยหลงต่อสู้เพราะจำเลยนำสืบปฏิเสธว่าไม่มีส่วนร่วมกระทำความผิดเกี่ยวกับเงินจำนวนที่จำเลยเป็นผู้เบิกศาลฎีกามีอำนาจลงโทษจำเลยในความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกงตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในการพิจารณาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ วรรคสาม (ฎ.๒๖๕๒/๒๕๕๓)



## ๑๖.๔ โดยเจตนา

ความผิดฐานรับของโจรต้องกระทำโดยเจตนาตามหลักทั่วไปในมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มิใช่ว่าต้องกระทำโดยทุจริตเช่นเดียวกับความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินฐานอื่น(ฎ.๗๘๙๔/๒๕๔๒)

- จำเลยฎีกาว่า จำเลยกระทำการโดยสุจริตในการนำโจทก์ร่วมกับพวกไปติดตามหาตัวนายเสนห์หรือเอก วิชัยดิษฐ์ และค้นหาทรัพย์สินของโจทก์ร่วมที่ถูกนายเสนห์ลักไป ส่วนเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท ที่จำเลยขอจากโจทก์ร่วมก็มีใช้เงินค่าไถ่รถยนต์แกงของโจทก์ร่วม แต่เป็นค่าใช้จ่ายที่จำเลยทรงจ่ายในการสืบหารถดังกล่าว การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดฐานรับของโจรนั้น ศาลฎีกาวินิจฉัยข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ในระหว่างที่จำเลยรอการตกลงซื้อขายรถของโจทก์ร่วมให้แก่ลูกค้า จำเลยได้เรียกร้องเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท จากโจทก์ร่วมตั้งแต่ครั้งแรก ที่โจทก์ร่วมมาติดต่อให้จำเลยสืบหารถที่ถูกลักโดยจำเลยทราบดีว่าขณะนั้นรถอยู่ที่ใด พฤติการณ์ที่จำเลยเรียกเงินจากโจทก์ร่วมดังกล่าวหาใช่เป็นการเรียกค่าใช้จ่ายที่จำเลยออกทรงจ่ายในการสืบหารถของโจทก์ร่วมไม่ แต่เป็นการเรียกค่าไถ่รถจากโจทก์ร่วมอันเป็นการช่วยเหลือคนร้ายจำหน่ายทรัพย์สินโดยจำเลยรู้ว่าทรัพย์สินดังกล่าวถูกคนร้ายลักมา การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานรับของโจร โดยไม่คำนึงถึงว่าจำเลยจะมีเจตนาทุจริตเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นหรือไม่ เพราะความผิดฐานนี้ต้องการองค์ประกอบความผิดภายในเพียงการกระทำโดยเจตนาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๙ เท่านั้น (ฎ.๗๘๙๔/๒๕๔๒)

การที่จะเป็นความผิดฐานรับของโจรทรัพย์สินอันได้มาโดยการลักทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๕ (๑๐) ซิงทรัพย์ หรือปล้นทรัพย์ ตามมาตรา ๓๕๗ วรรคสอง หรือ ทรัพย์สินอันได้มาโดยการลักทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๕ ทวิ การซิงทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๙ ทวิ หรือการปล้นทรัพย์ตามมาตรา ๓๔๐ ทวิ ตามมาตรา ๓๕๗ วรรคสาม ซึ่งมีระวางโทษหนักขึ้น จะต้องปรากฏว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยได้รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบความผิดในวรรคสองและวรรคสามด้วย มิฉะนั้นจะเป็นความผิดเพียงฐานรับของโจร ตามมาตรา ๓๕๗ วรรคแรก ส่วนการรับของโจรเพื่อหาทำไร จะต้องปรากฏว่า เป็นการกระทำเป็นปกติธุระ

- ข้อเท็จจริงได้ความว่าบริษัท ช. จำกัด เข้าเครื่องกำเนิดไฟฟ้าทั้งสองเครื่องจากผู้เสียหายเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นเวลาก่อนเกิดเหตุเพียง ๑ เดือนเศษ โดยประเมินราคาเครื่องกำเนิดไฟฟ้าทั้งสองเครื่องไว้รวมกันเป็นมูลค่า ๙๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งจำเลยเองก็เบิกความรับว่า ในวันที่จำเลยไปตรวจสอบสภาพเครื่องกำเนิดไฟฟ้างดงกล่าว ดาบตำรวจ ส. เสนอขายเครื่องกำเนิดไฟฟ้าทั้งสองเครื่องแก่จำเลยในราคา ๗๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นราคาที่ใกล้เคียงกับที่ผู้เสียหายประเมินราคาไว้ นอกจากนี้ยังปรากฏจากคำให้การในชั้นสอบสวนของนาย พ. ว่า ก่อนเกิดเหตุพยานกับจำเลยเคยเดินทางผ่านบริษัท ช. จำกัด จำเลยชี้ให้พยานดูเครื่องกำเนิดไฟฟ้าของกลางและบอกว่า หากพยานลักมาทาสีใหม่แล้วขายให้จำเลย จำเลยจะรับซื้อในราคาไม่ต่ำกว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาทเศษ หลังจากที่พยานลักเครื่องกำเนิดไฟฟ้าทั้งสองเครื่องได้แล้ว พยานได้ทาสีใหม่ที่สีเดิมและบอกขายให้จำเลย จำเลยตรวจดูเครื่องกำเนิดไฟฟ้างดงกล่าวแล้วจำได้ว่าเป็นเครื่องกำเนิดไฟฟ้าที่จำเลยเคยเห็นอยู่ที่บริษัท ช. จำกัด และรู้ว่าพยานลักเครื่องกำเนิดไฟฟ้าทั้งสองเครื่องมาจากบริษัทนั้น จำเลยจึงรับซื้อไว้ในราคาสูงกว่าปกติ คำให้การในชั้นสอบสวนของนาย พ. เป็นพยานหลักฐานสำคัญที่แสดงให้เห็นว่าจำเลยรับซื้อเครื่องกำเนิดไฟฟ้าทั้งสองเครื่องโดยรู้ว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการลักทรัพย์ แต่ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าจำเลยรับซื้อเครื่องกำเนิดไฟฟ้าของกลางโดยมีเจตนาพิเศษเพื่อขายหรือแลกเปลี่ยนอันเป็นการแสวงหาผลกำไรเป็นปกติธุระ การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๗ วรรคสอง คงเป็นความผิดตามมาตรา ๓๕๗ วรรคแรก เท่านั้น (ฎ.๘๐๘๗/๒๕๕๓)

- แม้ตามทางพิจารณาจะได้ความว่า การกระทำความผิดฐานรับของโจรของจำเลยที่ ๒ ได้กระทำต่อทรัพย์สินอันได้มาโดยการชิงทรัพย์ ซึ่งต้องด้วยลักษณะฉกรรจ์ในความผิดฐานรับของโจรตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๗ วรรคสองก็ตาม แต่การจะลงโทษจำเลยที่ ๒ ให้หนักขึ้นตามลักษณะฉกรรจ์ดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อได้ความว่า ในขณะกระทำความผิด จำเลยที่ ๒ ได้รู้ยู่่ว่าทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินอันได้มาโดยการกระทำความผิดฐานชิงทรัพย์ ทั้งนี้ตามมาตรา ๖๒ วรรคท้าย ซึ่งในข้อนี้ตามทางพิจารณาได้ความเพียงว่า จำเลยที่ ๒ รับรถยนต์กระบะของกลางมาจาก ข. เท่านั้น โดยไม่ปรากฏว่าขณะกระทำความผิด จำเลยที่ ๒ ได้รู้ยู่แล้ว ว่ารถยนต์กระบะของกลางเป็นทรัพย์สินอันได้มาโดยการกระทำความผิดฐานชิงทรัพย์ จึงไม่อาจลงโทษจำเลยที่ ๒ ในความผิดฐานรับของโจรตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๗ วรรคสอง ได้ การกระทำของจำเลยที่ ๒ คงเป็นความผิดฐานรับของโจรตามมาตรา ๓๕๗ วรรคแรก เท่านั้น (ฎ.๓๓๓๓๙/๒๕๕๒)

#### ๑๖.๕ กรณีทางพิจารณาได้ความแตกต่างจากฟ้อง

ฟ้องว่ารับของโจรโดยรู้ยู่แล้วว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ แต่ทางพิจารณาได้ความว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิดฐานยักยกออก ก็ลงโทษจำเลยฐานรับของโจรได้ หรือฟ้องว่าปล้นทรัพย์ ทางพิจารณาได้ความว่ารับของโจร ก็ลงโทษฐานรับของโจรได้

- แม้ขณะที่ ก. กับ จ. เอารถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายไปจะไม่ใช่ความผิดฐานลักทรัพย์เนื่องจากได้รับความยินยอมจากผู้เสียหาย แต่ ก. กับ จ. มีหน้าที่ต้องนำรถจักรยานยนต์มาคืนผู้เสียหาย การที่ ก. กับ จ. ไม่นำมาคืน ผู้เสียหาย กลับนำไปขายให้แก่จำเลยทั้งที่ไม่ใช่ของตน ถือได้ว่า ก. กับ จ. มีเจตนาเบียดบังเอารถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายโดยทุจริตอันเป็นความผิดฐานยักยกออก เมื่อจำเลยรับซื้อไว้ในราคาเพียง ๘๐๐ บาท ต่ำกว่าราคาแท้จริง ๗,๐๐๐ บาท มาก โดยไม่ประสงค์ตรวจสอบเสียก่อนว่าคู่มือจดทะเบียนรถจักรยานยนต์คันดังกล่าวมีชื่อ ก. กับ จ. เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือไม่ ย่อมเป็นการผิดวิสัยของบุคคลโดยทั่วไป เชื่อว่าจำเลยรับซื้อไว้โดยรู้ยู่แล้วว่ารถจักรยานยนต์ที่ ก. กับ จ. นำมาขายได้มาจากการกระทำความผิดอาญาฐานยักยกออก ดังนั้น ไม่ว่าการที่ ก. กับ จ. ได้รถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายมาจะเป็นความผิดฐานลักทรัพย์หรือยักยกออก การกระทำของจำเลยถือว่าครบองค์ประกอบความผิดฐานรับของโจร ตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๗ วรรคแรกแล้ว แม้ฟ้องโจทก์จะบรรยายเพียงว่า จำเลยรู้ยู่แล้วว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ โดยมีได้บรรยายถึงความผิดฐานยักยกออกด้วย แต่ข้อเท็จจริงได้ความจากทางพิจารณาว่าจำเลยรู้ยู่แล้วว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดฐานยักยกออกแตกต่างกับข้อเท็จจริงที่โจทก์กล่าวในฟ้อง ก็มีใช้ข้อสาระสำคัญ ทั้งจำเลยมิได้หลงข้อต่อสู้ และไม่ถือว่าข้อที่พิจารณาได้ความนั้นเป็นเรื่องเกินคำขอหรือเรื่องที่โจทก์ไม่ประสงค์ให้ลงโทษ ศาลจึงลงโทษจำเลยในความผิดฐานรับของโจรตามข้อเท็จจริงที่ได้ความจากการพิจารณาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคสอง และวรรคสามได้ (ฎ.๒๖๐๘/๒๕๔๘)

- โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสี่ในความผิดฐานปล้นทรัพย์ ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในทางพิจารณาฟังได้ว่า จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ ปล้นทรัพย์ของผู้เสียหายแล้วนำมาแบ่งกันที่บ้านของจำเลยที่ ๔ และจำเลยที่ ๔ ได้รับทรัพย์สินของผู้เสียหายไว้เพื่อประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่นโดยรู้ยู่แล้วว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดฐานปล้นทรัพย์ จำเลยที่ ๔ จึงมีความผิดฐานรับของโจร แม้โจทก์มิได้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยที่ ๔ ในความผิดฐานนี้ แต่กรณีถือได้ว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏในทางพิจารณาแตกต่างกับข้อเท็จจริงดังที่กล่าวในฟ้อง ระหว่างการกระทำความผิดฐานปล้นทรัพย์กับรับของโจร มิให้ถือว่าต่างกันสาระสำคัญ ทั้งจำเลยที่ ๔ มิได้หลงต่อสู้ ศาลจึงมีอำนาจลงโทษจำเลยที่ ๔ ในความผิดฐานรับของโจรได้ โดยไม่ถือว่าเป็นการพิพากษาเกิน

คำขอหรือเป็นเรื่องที่โจทก์ไม่ประสงค์ให้ลงโทษตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคสาม (ฎ.๓๓๙๒/๒๕๕๖) (ฎ.๕๘๔๖-๕๘๔๗/๒๕๕๕ วินิจฉัยเช่นเดียวกัน)

- คดีนี้นอกจากโจทก์จะฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยที่ ๓ ฐานลักทรัพย์แล้ว โจทก์ยังบรรยายฟ้องและขอให้ลงโทษจำเลยที่ ๓ ในความผิดฐานร่วมกันรับของโจรด้วย โดยให้ศาลเลือกลงโทษจำเลยที่ ๓ ในความผิดฐานใดฐานหนึ่งในระหว่างความผิดสองฐานดังกล่าวก็ได้ ดังนั้นแม้ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ พิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๓ ฐานลักทรัพย์ โดยโจทก์มิได้ฎีกาและจำเลยที่ ๓ ฎีกาขอให้ยกฟ้องความผิดฐานลักทรัพย์ก็ตาม หากศาลฎีกาพิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงได้ความว่า จำเลยที่ ๓ กระทำความผิดฐานรับของโจร ศาลฎีกาย่อมมีอำนาจที่จะลงโทษจำเลยที่ ๓ ในความผิดฐานรับของโจรได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๒๑๕, ๒๒๕ (ฎ.๑๑๑๑๑/๒๕๕๔)

**ฟ้องว่ารับของโจรทรัพย์ที่ถูกลักทั้งหมด เมื่อจำเลยรับสารภาพ ต้องถือว่ารับว่ารับของโจรทรัพย์ทั้งหมด**

- แม้โจทก์จะบรรยายฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานลักทรัพย์หรือรับของโจร เนื่องจากหลังเกิดเหตุลักทรัพย์แล้ว เจ้าพนักงานตำรวจตรวจยึดได้เฉพาะฉนวนไฟฟ้า (เปลือกสายไฟฟ้า) จากจำเลยมิได้ยึดทรัพย์ของผู้เสียหายที่ถูกคนร้ายลักไปทั้งหมดจากจำเลยก็ตาม แต่โจทก์บรรยายฟ้องในส่วนความผิดฐานรับของโจรว่า จำเลยรับไว้ซึ่งทรัพย์ของผู้เสียหายที่ถูกคนร้ายลักไปตามฟ้องไว้จากคนร้าย ต้องถือว่าโจทก์ฟ้องว่าจำเลยรับของโจรสายไฟฟ้าของผู้เสียหายตามที่คนร้ายลักไปทั้งหมดด้วย เมื่อจำเลยให้การรับสารภาพข้อหารับของโจรจึงรับฟังได้ตามฟ้องว่าจำเลยรับของโจรสายไฟฟ้างกล่าว เมื่อความรับผิดทางแพ่งของจำเลยเกี่ยวเนื่องกับความผิดทางอาญาฐานรับของโจร จำเลยจึงต้องคืนสายไฟฟ้าหรือใช้ราคาทรัพย์ที่ยังไม่ได้คืนตามคำขอของโจทก์ (ฎ.๑๑๖๕๔/๒๕๕๕)

**กรณีฟ้องความผิด ๒ ฐานให้ศาลเลือกลงโทษ เมื่อศาลลงโทษฐานใดฐานหนึ่งแล้วโจทก์ฎีกาอีกไม่ได้**

- คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองฐานร่วมกันวิ่งราวทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะหรือร่วมกันรับของโจร ย่อมแสดงว่าโจทก์ประสงค์ให้ศาลพิจารณาพิพากษาลงโทษฐานใดฐานหนึ่งตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในชั้นพิจารณา ศาลย่อมมีอำนาจพิพากษาลงโทษจำเลยทั้งสองฐานใดฐานหนึ่งเท่านั้น และเมื่อลงโทษฐานใดแล้ว ต้องถือว่าเป็นการลงโทษตามฟ้องแล้ว คดีนี้ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ลงโทษจำเลยทั้งสองฐานร่วมกันรับของโจร แม้จะแตกต่างจากศาลชั้นต้นก็ตาม กรณีถือว่าศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ลงโทษจำเลยทั้งสองตามฟ้องแล้ว โจทก์ไม่ชอบที่จะฎีกาขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองฐานร่วมกันวิ่งราวทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะได้อีก ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้ (ฎ.๓๓๙๖/๒๕๕๖)

- โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยที่ ๑ ฐานลักทรัพย์หรือรับของโจร อันเป็นการฟ้องโดยอาศัยการกระทำเดียว แต่ให้ศาลเลือกลงโทษในฐานใดฐานหนึ่งตามที่พิจารณาได้ความโดยไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นศาลชั้นต้นเท่านั้น ดังนั้น เมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๑ ฐานรับของโจร แม้จะเป็นการแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้น ก็ย่อมถือว่าโจทก์พอใจ โจทก์จะฎีกาขอให้ลงโทษจำเลยที่ ๑ ฐานลักทรัพย์ไม่ได้ (ฎ.๑๓๐๓/๒๕๕๕)

- ตามวันเวลาและสถานที่เกิดเหตุ มีคนร้ายลักรถยนต์แทรกเตอร์ของผู้เสียหาย ต่อมาวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๗ เจ้าพนักงานตำรวจจับจำเลยได้พร้อมรถยนต์แทรกเตอร์ของผู้เสียหายอยู่ในความครอบครองของจำเลยยึดไว้เป็นของกลาง เห็นว่า คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษฐานลักทรัพย์หรือรับของโจรฐาน

ใดฐานหนึ่ง เมื่อปรากฏว่าศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิพากษาลงโทษจำเลยฐานรับของโจร ต้องถือว่าศาลได้พิพากษาลงโทษจำเลยเต็มตามความประสงค์ของโจทก์แล้ว โจทก์ร่วมไม่อาจฎีกาโต้แย้งคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๖ เพื่อให้ลงโทษจำเลยเป็นอย่างอื่นได้อีก ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย(ฎ.๑๐๙๗๘/๒๕๕๔)

### ๑๖.๖ การกระทำกรรมเดียว

#### ถ้ามิได้นำสืบว่าทำผิดคนละคราว ต้องถือว่าเป็นการกระทำกรรมเดียว

- เจ้าพนักงานตำรวจจับจำเลยและ บ. ได้พร้อมกันขณะที่จำเลยขับรถจักรยานยนต์หมายเลขทะเบียน เชียงใหม่ ๑ ก - ๓๖๒๐ และ บ. ขับรถจักรยานยนต์ของกลางคดีนี้และยึดรถจักรยานยนต์ทั้งสองคันไว้เป็นของกลาง โดยที่โจทก์มิได้นำสืบให้เห็นว่าจำเลยขับรถจักรยานยนต์ของกลางคดีนี้ไว้คนละคราวกับที่ขับรถจักรยานยนต์หมายเลขทะเบียนเชียงใหม่ ๑ ก - ๓๖๒๐ จึงต้องฟังว่าจำเลยขับรถจักรยานยนต์ของกลางทั้งสองคันไว้ในคราวเดียวกันซึ่งเป็นการกระทำความผิดฐานรับของโจรกรรมเดียว แต่โจทก์ได้แยกฟ้องจำเลยเป็นสองคดีตามจำนวนผู้เสียหายเมื่อจำเลยถูกฟ้องและศาลมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดลงโทษจำเลยในความผิดฐานรับของโจรในคดีก่อนไปแล้ว โจทก์ไม่มีสิทธิที่จะนำคดีมาฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานรับของโจรเป็นคดีนี้อีก เพราะเป็นความผิดกรรมเดียวกันกับคดีดังกล่าว สิทธิที่โจทก์นำคดีมาฟ้องจำเลยสำหรับความผิดฐานรับของโจรนั้นเป็นอันระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๔) (ฎ.๗๒๙๖/๒๕๕๔)

- ข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่า มีคนร้ายเข้าไปลักเอารถจักรยานยนต์ หมายเลขทะเบียน กจก นนทบุรี ๓๙๕ ของผู้เสียหาย ซึ่งจอดอยู่ในสมชายคอนโดมิเนียมอันเป็นเคหสถาน เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมจำเลยทั้งสองกับพวกพร้อมยึดได้รถจักรยานยนต์ ๕ คัน ซึ่งรวมทั้งรถจักรยานยนต์ของผู้เสียหาย และทรัพย์สินอื่นเป็นของกลาง โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ในข้อหาร่วมกันลักทรัพย์ในเคหสถานในเวลากลางคืนหรือรับของโจร และฟ้องจำเลยที่ ๓ และที่ ๔ ในข้อหาเดียวกับจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ และศาลชั้นต้นสั่งรวมพิจารณาคดีทั้งสองเข้าด้วยกันเป็นคดีนี้ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ฐานร่วมกันรับของโจร ยกฟ้องโจทก์ในส่วนของจำเลยที่ ๑ และที่ ๔, จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษายืน คดีของจำเลยที่ ๒ ถึงที่สุด ส่วนจำเลยที่ ๓ ฎีกา โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๓ กับพวกในข้อหาช่องโจร จำเลยที่ ๓ รับสารภาพ ศาลชั้นต้นลงโทษจำคุกจำเลยที่ ๓ และจำเลยที่ ๓ ได้รับโทษมาครบแล้ว ตามคดีหมายเลขดำที่ ๓๒๘๑/๒๕๕๒ คดีหมายเลขแดงที่ ๙๐๙๑/๒๕๕๔ ของศาลจังหวัดนครปฐม ต่อมาโจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๓ ในข้อหาลักทรัพย์หรือรับของโจรและศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษจำเลยที่ ๓ ในความผิดฐานรับของโจร ตามคดีหมายเลขดำที่ ๑๙๘๐/๒๕๕๖ และคดีหมายเลขแดงที่ ๑๑๑๑/๒๕๕๘ ของศาลจังหวัดราชบุรี จำเลยที่ ๓ อุทธรณ์ซึ่งศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษาให้ยกฟ้อง มีปัญหาวินิจฉัยตามข้อกำหนดของจำเลยที่ ๓ ว่า ฟ้องโจทก์คดีนี้เป็นฟ้องซ้ำกับคดีหมายเลขดำที่ ๑๙๘๐/๒๕๕๖ และคดีหมายเลขแดงที่ ๑๑๑๑/๒๕๕๘ ของศาลจังหวัดราชบุรี และคดีหมายเลขดำที่ ๓๒๘๑/๒๕๕๒ คดีหมายเลขแดงที่ ๙๐๙๑/๒๕๕๔ ของศาลจังหวัดนครปฐมหรือไม่ เห็นว่ารถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายในคดีนี้และรถจักรยานยนต์ในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๑๑๑/๒๕๕๘ ของศาลจังหวัดราชบุรี ไม่ปรากฏโจทก์นำสืบว่า จำเลยที่ ๓ ได้รับมาคนละคราว จึงต้องฟังว่า จำเลยที่ ๓ ได้รับรถจักรยานยนต์ของกลางไว้ในคราวเดียวกัน จึงเป็นการกระทำความผิดฐานร่วมกันรับของโจรเพียงกรรมเดียว เมื่อศาลอุทธรณ์ภาค ๗ มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดให้ยกฟ้องจำเลยที่ ๓ ในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๑๑๑/๒๕๕๘ ของศาลจังหวัดราชบุรีแล้ว สิทธิในการนำคดีมาฟ้องในคดีนี้ซึ่งเป็นความผิดกรรมเดียวกันกับคดีดังกล่าวจึงระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๔) พิพากษาให้ยกฟ้องโจทก์ในความผิดฐานร่วมกันรับของโจรในส่วนของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เสียด้วย (ฎ.๕๔๑๐/๒๕๕๕)

### การกระทำความผิดหลายกรรม

- ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า จำเลยกระทำความผิดฐานรับของโจรหลายกรรมต่างกันรวม ๕ กระทั่งตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือกระทำความผิดเพียงกรรมเดียวตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๕ โจทก์มีนายเสาร์ และนายบุญน้อยเป็นพยานเบิกความว่า ทั้งสองคนร่วมกันลักน้ำมันดีเซลของผู้เสียหายหลายครั้ง นายบุญน้อยเบิกความระบุจำนวน ๑๕ ครั้ง และโจทก์มีบันทึกค่าให้การของคนทั้งสองในชั้นสอบสวนเป็นหลักฐานสนับสนุนคำเบิกความดังกล่าว โดยในชั้นสอบสวนนายเสาร์และนายบุญน้อยให้การตรงกันว่าร่วมกันลักน้ำมันของผู้เสียหายรวมกว่า ๑๐ ครั้ง ครั้งละประมาณ ๑๐๐ ลิตร แล้วนายเสาร์นำน้ำมันที่ลักไปขายแก่จำเลยและนายบุญเลิศ สลับกันคนละ ๕ ครั้ง ถึง ๖ ครั้ง ในชั้นพิชารณนายเสาร์เบิกความว่านายเสาร์นำน้ำมันที่ลักไปขายให้แก่จำเลยประมาณ ๕ ครั้ง ห่างกันประมาณ ๓ วัน ถึง ๔ วัน ต่อครั้งนายบุญน้อยจะขับรถจักรยานยนต์ตามไปดูและรับเงินส่วนแบ่ง ในขณะที่นายบุญน้อยเบิกความว่าได้รับส่วนแบ่งจากนายเสาร์ประมาณ ๑๕ ครั้ง ทราบว่านายเสาร์นำน้ำมันไปขายให้แก่จำเลย ๓ ครั้ง เพราะนายบุญน้อยตามไปดูและรับเงินส่วนแบ่ง ๓ ครั้ง ครั้งหนึ่งนายบุญน้อยนั่งรถน้ำมันไปกับนายเสาร์ ส่วนอีกสองครั้งขับรถจักรยานยนต์ตามไป ตามคำเบิกความและค่าให้การในชั้นสอบสวนของนายเสาร์และนายบุญน้อยสรุปความได้ว่าคนทั้งสองร่วมกันลักเอาน้ำมันดีเซลของผู้เสียหายรวม ๑๐ กว่าครั้ง ครั้งละประมาณ ๑๐๐ ลิตร โดยเว้น ๓ วัน ถึง ๔ วัน ก็ทำครั้งหนึ่งแล้วนายเสาร์นำน้ำมันดีเซลที่ลักไปขายในวันเดียวกันนั้น โดยขายให้แก่จำเลยและนายบุญเลิศ สลับกันรายละ ๕ ครั้ง ถึง ๖ ครั้ง ที่นายบุญน้อยเบิกความว่ารู้ที่นายเสาร์ขายน้ำมันดีเซลให้แก่จำเลย ๓ ครั้ง เพราะนายบุญน้อยตามไปรับเงินส่วนแบ่งด้วยหาได้เป็นการยืนยันว่าจำเลยซื้อน้ำมันดีเซลเพียง ๓ ครั้ง แตกต่างไปจากคำเบิกความของนายเสาร์ตั้งที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ วินิจฉัยไม่ เพียงแต่ในคราวอื่นๆ นายบุญน้อย ไม่ได้ร่วมทางไปกับนายเสาร์ด้วยเท่านั้น ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่านายเสาร์นำน้ำมันดีเซลที่ลักไปขายให้แก่จำเลยรวม ๕ ครั้ง แม้จะเป็นการรับซื้อทรัพย์สินอย่างเดียวกันของผู้เสียหายคนเดียวกัน แต่ก็เป็นกรรับซื้อคนละวันเวลาต่างวาระกัน แสดงว่าจำเลยมีเจตนาแยกการกระทำความผิดแต่ละคราวออกจากกัน แล้วแต่นายเสาร์จะนำน้ำมันดีเซลไปขายให้เมื่อใด ก็จะรับซื้อไว้จึงเป็นการกระทำความผิดฐานรับของโจรหลายกรรมต่างกันรวม ๕ กระทั่ง (ฎ.๙๙๙๒/๒๕๕๓)

### ส่วนที่ ๑๗ การสังคดีความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์

มาตรา ๓๕๘ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์ของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕๙ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๕๘ ได้กระทำต่อ

(๑) เครื่องกลหรือเครื่องจักรที่ใช้ในการประกอบกิจการหรืออุตสาหกรรม

(๒) ปศุสัตว์

(๓) ยวดยานหรือสัตว์พาหนะที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะหรือในการประกอบกิจการหรืออุตสาหกรรม หรือ

(๔) พืชหรือพืชผลของกสิกร

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๐ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๐ ทวิ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์สินตามมาตรา ๓๓๕ ทวิวรรคหนึ่งที่ประดิษฐานอยู่ในสถานที่ตามมาตรา ๓๓๕ ทวิ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๑ ความผิดตามมาตรา ๓๕๘ และมาตรา ๓๕๙ เป็นความผิดอันยอมความได้

#### ๑๗.๑ ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินตามมาตรา ๓๕๘

##### ๑๗.๑.๑ ลักษณะของการกระทำ

**การทำให้เสียหาย ได้แก่ การทำให้ทรัพย์สินนั้นชำรุด บอบสลาย แม้ความเสียหายนั้นจะไม่ถาวรจนแก้ไขไม่ได้ แต่ต้องกระทำต่อตัวทรัพย์สินนั้นโดยตรง**

- ทำลายทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งปลูกอยู่ในที่ดินที่ผู้นั้นอพยพย้ายออกไปจากที่ดินนั้นแล้ว ไม่ว่าที่ดินนั้นจะเป็นที่สาธารณหรือของบุคคลใดก็ดี หากบุคคลนั้นยังหวังเห็นว่าทรัพย์สินนั้นเป็นของตนอยู่ก็ถือว่ามีความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินแล้ว ไม่จำเป็นต้องทำให้เสียหายถึงขนาดหรือทำโดยแกล้ง (ฎ.๑๑๑๑/๒๕๐๔)

- ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยรู้ดีอยู่ก่อนแล้วว่าที่พิพาทเป็นของผู้เสียหาย จำเลยยังร่วมกันจ้างให้คนเข้าไปขุดดินในที่พิพาท และผู้รับจ้างจากจำเลยได้ขุดดินของผู้เสียหายจนเกิดเป็นบ่อ ทำให้ที่พิพาทเสียหายเช่นนี้ การกระทำของจำเลยย่อมมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๘, ๓๖๒ จำเลยจะเถียงว่ามูลกรณีเป็นคดีแพ่งมิใช่คดีอาญา ย่อมฟังไม่ขึ้น (ฎ.๑๐๑๓/๒๕๐๔)

- การที่จำเลยขอสัญญาที่ให้ผู้ให้กู้ไว้มาดูแล้วฉีก แต่ผู้ให้กู้และผู้อื่นช่วยกันแย้งไว้ทัน จำเลยจึงไม่มีโอกาสทำลายสัญญาที่จำเลยได้ขุดดินนั้น เรียกได้ว่า น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้ให้กู้แล้ว ไม่จำเป็นต้องทำลายจนใช้ไม่ได้ผลหรือต้องเอาไปเสีย และเมื่อการกระทำของจำเลยเป็นความผิดแล้ว แม้จำเลยจะชำระเงินกู้ตามสัญญาฉบับนั้นในภายหลัง ก็ไม่ทำให้จำเลยพ้นความผิดไปได้ จำเลยมีความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินและผิดฐานตามมาตรา ๑๘๘ ด้วย (ฎ.๑๔๑๘/๒๕๐๖)

**ทำลาย** เป็นการทำให้ทรัพย์สินนั้นชำรุด บอบสลาย เช่นเดียวกับการทำให้เสียหาย แต่มีลักษณะร้ายแรงว่าการทำให้เสียหาย

- จำเลยเจตนาฆ่าเปิดของผู้เสียหาย โดยโปรยข้าวเปลือกผสมยาพิษให้เปิดกินเปิดตายเพราะเหตุนี้ ๓๓ ตัว การกระทำของจำเลยเป็นความผิดตาม มาตรา ๓๕๘ ไม่ผิดตามมาตรา ๓๕๙ เพราะเปิดไม่ใช่ปลุกสัตว์ตาม มาตรา ๓๕๙ (๒) (ฎ.๓๕/๒๕๐๓)

- จำเลยบังอาจใช้ยาพิษผสมน้ำเทลงในบ่อปลาของนาย ก.ผู้เสียหาย ด้วยเจตนาจะฆ่าปลาทั้งหมด เป็นเหตุให้ปลาของผู้เสียหายตายทั้งบ่อ อันเป็นการทำให้เสียแก่ทรัพย์สินของผู้เสียหาย (ฎ.๓๕๖/๒๕๒๕)

**ทำให้เสื่อมค่า** หมายความว่า ทำให้ราคาของทรัพย์สินนั้นลดน้อยลง

**ทำให้ไร้ประโยชน์** หมายความว่าทำให้ทรัพย์สินนั้นใช้ประโยชน์ไม่ได้ แม้ทรัพย์สินนั้นยังคงสภาพเดิมอยู่